

Кәсіптік стандарт: «Эндокринология (ересектер, балалар)»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: Кәсіптік стандарт кадрларды аттестаттауды, сертификаттауды бағалау және біліктіліктің, дайындығын және мамандануын растау үшін негіз ретінде қолданылады және пайдаланушылардың кең ауқымы қолдануға арналған: 1) қызметкерлердің – сала бойынша мамандыққа қойылатын талаптарды түсінуі, өз біліктілігін арттыруды және мансаптық ілгерілеуді жоспарлауы үшін; 2) жұмыс берушілердің - қызметкерлерге қойылатын талаптарды, нұсқаулықтарды, міндеттерді әзірлеуі, қызметкерлерді жалдау және аттестаттау кезінде критерийлер құруы, сондай-ақ кадрлардың біліктілігін арттыру, дамыту, жоғарылату және ротациялау бағдарламаларын жасауы үшін; 3) сертификаттау және біліктілік беру бойынша қызмет жасайтын ұйымдардың (органдар) - персоналды сертификаттау кезінде бағалау материалдарын әзірлеуі және қызметкерлердің сәйкестік деңгейі бойынша біліктілік критерийлерін әзірлеуі үшін; 4) мемлекеттік органдардың – еңбек нарығын мониторингілеу және болжау үшін критерийлер ретінде кәсіптік стандартты пайдалануы үшін.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Бейінді маман – жоғары медициналық білімі бар және денсаулық сақтау саласындағы сертификаты бар медицина жұмыскері;

2) Денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган (бұдан әрі - уәкілетті орган) – Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын сақтау, медицина және фармацевтика ғылымы, медициналық және фармацевтикалық білім беру, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы, медициналық қызметтер (көмек) көрсетудің сапасы саласында басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

3) Клиникалық хаттама – пациенттің белгілі бір ауруы немесе жай-күйі кезіндегі профилактика, диагностика, емдеу, медициналық оңалту және паллиативтік медициналық көмек бойынша ғылыми дәлелденген ұсынымдар;

4) Консилиум – кемінде үш дәрігердің қатысуымен диагноз қою, емдеу тактикасын айқындау және ауруды болжау мақсатында адамды зерттеу;

5) Медицина қызметкері – кәсіптік медициналық білімі бар және медициналық қызметті жүзеге асыратын жеке тұлға;

6) Медициналық көмектің сапасы – көрсетілетін медициналық көмектің медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкестік деңгейі;

7) Пациент – медициналық көмек көрсетуді қажет ететін ауруының немесе жай-күйінің болуына немесе болмауына қарамастан, медициналық көрсетілетін қызметтердің тұтынушысы болып табылатын (болып табылған) жеке тұлға;

8) Профилактика – аурулардың пайда болуының, аурулардың ерте сатыларда өршуінің алдын алуға және өршіп кеткен асқынуларды, ағзалар мен тіңдердің зақымдануын бақылауға бағытталған медициналық және медициналық емес іс-шаралар кешені;

9) Резидентура – мақсаты дербес клиникалық практикаға жіберу үшін тиісті мамандық бойынша дәрігердің кәсіптік біліктілігін алу немесе өзгерту болып табылатын жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім беру деңгейі;

10) Тағылымдама – теориялық дайындық нәтижесінде алынған кәсіптік білімді, іскерлік пен дағдыны практикада қалыптастыруға және бекітуге, сондай-ақ одан әрі кәсіптік қызмет үшін жұмыстың өзіндік ерекшелігін, озық тәжірибені зерделеуге бағытталған бейресми білім беру нысаны;

11) Тәлімгер – медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушыларға және жас мамандарға кәсіптік бейімделуде практикалық көмек көрсету үшін медициналық ұйымның немесе медициналық білім беру ұйымының басшысы тағайындайтын, кемінде бес жыл өтілі бар, қызметін білім берудің, ғылым мен практиканың үш тұғырлығы негізінде жүзеге асыратын медицина қызметкері;

12) Хабардар етілген келісім – адамның медициналық көмек алуға және (немесе) оның шешім қабылдауы үшін маңызы бар медициналық көмектің және (немесе) зерттеудің барлық аспектісі туралы ақпаратты алғаннан кейін нақты зерттеуге қатысуға өз келісімін жазбаша ерікті түрде растау рәсімі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) АЖХ-10 – Аурулар мен денсаулыққа байланысты проблемалардың 10-шы қайта қараудағы халықаралық статистикалық сыныптамысы

2) БА – Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 16-2) тармақшасына сәйкес әзірленген және бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы

3) ББХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктемесі

4) БТБА – бірыңғай тарифтік – біліктілік анықтамалығы

5) СБШ – Салалық біліктілік шеңбері

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Название профессионального стандарта: Эндокринология (ересектер, балалар)

5. Кәсіптік стандарттың коды: Q86101018

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

Q Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер

86 Денсаулық сақтау саласындағы қызмет

86.1 Аурухана ұйымдарының қызметі

86.10 Аурухана ұйымдарының қызметі

86.10.1 Кең профильді және мамандандырылған ауруханалар қызметі

Q Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер

86 Денсаулық сақтау саласындағы қызмет

86.2 Дәрігерлік практика және стоматология саласындағы қызмет

86.22 Арнайы дәрігерлік практика

86.22.0 Арнайы дәрігерлік практика

7. Краткое описание профессионального стандарта: Кәсіптік стандарт Қазақстан Республикасында эндокринологиялық көмекті ұйымдастыру және көрсету жөніндегі маманның кәсіптік құзыреті саласындағы эндокриндік жүйе аурулары бар пациенттерге (ересектер, балалар), оның ішінде профилактиканы, диагностиканы, емдеуді, оңалтуды, медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптаманы қоса алғанда, иеленуге және талаптарға сәйкес келуге тиіс іскерліктер, дағдылар мен білім бөлігінде қойылатын талаптарды белгілейді эндокринология саласындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілер. Мамандардың біліктілік деңгейінің өсуімен әрбір келесі деңгей алдыңғы деңгейдің функцияларын орындауды және оларды жаңа құзыреттерге сәйкес кеңейтуді білдіреді.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Резидент дәрігер (мамандығы бойынша) - 7 уровень ОРК

2) Эндокринолог дәрігер (ересектер) - 7 уровень ОРК

3) Эндокринолог дәрігер - 7 уровень ОРК

4) Эндокринолог дәрігер (балалар) - 7 уровень ОРК

5) 7.3 эндокринолог дәрігер (ересектер) - 7 уровень ОРК

6) Эндокринолог дәрігер - 7 уровень ОРК

7) Эндокринолог дәрігер (балалар) - 7 уровень ОРК

8) Эндокринолог дәрігер - 7 уровень ОРК

9) Эндокринолог дәрігер (балалар) - 7 уровень ОРК

10) Эндокринолог дәрігер (ересектер) - 7 уровень ОРК

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Резидент дәрігер (мамандығы бойынша)»:			
Топтың коды:	2212-1		
Қызмет атауының коды:	2212-1-001		
Кәсіптің атауы:	Резидент дәрігер (мамандығы бойынша)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) резидент дәрігер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Дәрігер" біліктілігі "Эндокринология (ересектер, балалар)" мамандығы бойынша резидентурада оқу кезінде. Бұл біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі қажет емес.		
Формалды емес және информформалы біліммен байланыс:	Кәсіби қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттердің (ересектер, балалар) профилактикасы, диагностикасы, лечение, медициналық оңалтуы		

Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Амбулаториялық, стационарды алмастыратын және стационарлық жағдайларда, үйде, медициналық ұйымнан тыс жерде, тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен шұғыл және жоспарлы нысандарда білікті және мамандандырылған эндокринологиялық көмек көрсету 2. Эндокринологиялық көмек көрсету кезінде алдын алу іс-шараларын жүргізу, микробқа қарсы тұрақтылықты қалыптастырудың, санитарлық-гигиеналық ағартудың және тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен халықтың салауатты өмір салтын қалыптастырудың алдын алу. 3. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен пациенттермен, олардың қоршаған ортасымен және денсаулық сақтау саласына қатысушылармен өзара әрекеттесу 4. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен есеп-есеп беру медициналық құжаттаманы жүргізу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен үздіксіз кәсіби даму
Еңбек функциясы 1: Амбулаториялық, стационарды алмастыратын және стационарлық жағдайларда, үйде, медициналық ұйымнан тыс жерде, тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен шұғыл және жоспарлы нысандарда білікті және мамандандырылған эндокринологиялық көмек көрсету	Дағды 1: Амбулаториялық жағдайда эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың белгілерін анықтау үшін ересектер мен балаларды тексеру	Машықтар:
		1. Тәлімгердің бақылауымен Ересектер мен балаларда эндокриндік жүйенің патологиясын анықтау үшін толық ауру тарихын жинау мүмкіндігі. 2. Тәлімгердің бақылауымен эндокриндік жүйенің патологиясын анықтау үшін науқасты физикалық тексеруден өткізу мүмкіндігі. 3. Дағды тәлімгердің бақылауымен эндокриндік күдікті науқастарда терінің, тері астындағы тіндердің, бұлшықеттердің, қалқанша безінің, жүректің, өкпенің, бауырдың, ұйқы безінің, бүйректің, сүйек жүйесінің, шеткергі тамырлардың, орталық және перифериялық жүйке жүйесінің жағдайын тексеру.
		Білімдер:
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	1. Ішкі секреция мүшелерінің патологиясы мен қызметі бұзылған Ересектер мен балалардың анамнезін алу және физикалық тексеру ерекшеліктерін білу. 2. Ересектер мен балалардың эндокриндік жүйе мүшелерінің қалыпты және патологиялық анатомиясы мен физиологиясын білу.
		Дағдыларын тану ұсынылады
		Машықтар:
		1. Эндокриндік патологияға күдікті пациенттерге (ересектер, балалар) диагностикалық зерттеулерді тағайындау орынды. 2. Эндокриндік патологияға күдік туындаған жағдайда пациенттерге (ересектер, балалар) диагностикалық және зертханалық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіру. 3. Эндокриндік аурулары бар науқастарда патологиялық процесс анықталған кезде эндокриндік жүйенің функционалдық жеткіліксіздігінің деңгейін бағалау.
	Дағды 2: Балалар мен ересектердегі эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты ауруларды диагностикалау бойынша іс-шаралар жүргізу.	Білімдер:
		1. Пациенттердегі (ересектер, балалар) эндокриндік жүйе органдарының қызметін биохимия және гормоналды реттеу негіздері. 2. ҚР-да тіркелген зертханалық және аспаптық зерттеу әдістерін пайдалана отырып, пациентте (ересектер, балалар) эндокриндік ауруларды диагностикалау қағидаттары.

Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 3: Тәлімгердің қадағалауымен эндокриндік органдардың патологиясы мен функциясының бұзылуына байланысты аурулары бар ересектер мен балаларды диагностикалау, жоспарлау және емдеуді ұйымдастыру	Машықтар:
	1. Эндокриндік жүйенің патологиясын анықтау кезінде АХЖ 10 бойынша диагнозды дұрыс тұжырымдау қабілеті (тәлімгердің бақылауымен) . 2. Эндокриндік жүйенің туа біткен және жүре пайда болған негізгі аурулары бар науқасқа тәлімгердің бақылауымен амбулаторлық ем тағайындай білу. 3. Тәлімгердің бақылауындағы дағды эндокриндік аурулар патологиясы бар науқастарға клиникалық тексеру жүргізу
	Білімдер: 1. Эндокриндік жүйенің негізгі туа біткен және жүре пайда болған аурулары – 1 және 2 типті қант диабеті, семіздік, метаболикалық синдром, гипотиреозбен және тиреотоксикозбен жүретін қалқанша безі аурулары, гипотиреозбен және гиперпаратиреозбен жүретін аурулардың этиологиясын, патогенезін, жіктелуін, клиникалық көріністерін білу, эндемиялық зоб, гиперкортицизм және гипокортицизм көріністері бар бүйрек үсті бездерінің аурулары, гипоСИТуитаризм және гиперСИТуитаризм көріністері бар гипофиз аурулары, жыныс бездерінің қызметі бұзылған аурулар. 2. Ересектер мен балалардағы эндокриндік жүйе патологиясы бар науқастарды тексеру және жүргізудің қазіргі заманғы қазақша клиникалық хаттамалары мен алгоритмдерін білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 4: Ересектер мен балалардың эндокриндік органдардың патологиясы мен функциясының бұзылуына байланысты ауруларды тәлімгердің қадағалауымен диагностикалау, жоспарлау және емдеуді ұйымдастыру	Машықтар:
	1. Тәлімгердің бақылауымен эндокриндік жүйе ауруларының асқынуларын дер кезінде анықтай білу. 2. Тәлімгердің бақылауымен эндокриндік аурулардың жедел және созылмалы асқынуларын диагностикалау мүмкіндігі. 3. Эндокриндік жүйе патологиясы бар ауыр және диагностикалық тұрғыдан түсініксіз науқастарды анықтау жағдайлары туралы денсаулық сақтау мекемелерінің басшылары мен бас мамандарына уақытылы хабарлау мүмкіндігі.
	Білімдер: 1. Эндокриндік жүйе ауруларының негізгі жедел және созылмалы асқынуларының – диабеттік кетоацидоздық команың, диабеттік гиперкүндік команың, қант диабетіндегі гипогликемиялық команың, қант диабетіндегі созылмалы бүйрек ауруларының, диабеттік перифериялық және вегетативті нейропатияның патогенезін, клиникасын және емдеуін білу. , «диабеттік табан» синдромы, тиреотоксикалық криз, микседема, жедел бүйрек үсті безінің жеткіліксіздігі, гиперкортицизмнің ауыр түрі, феохромоцитомалмен болатын криз, альдостеронизммен гипертониялық криз, гипо және гиперпаратиреоздық криз, қант диабеті инсипидімен криз, декомепентацияның жедел көріністері және гиперемия.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 5: Эндокриндік патологиясы бар пациентті медициналық ұйымның тиісті бөлімшесіне емдеуге жатқызуға жолдау.	Машықтар:
	Эндокриндік патологиясы бар науқасты шұғыл және жоспарлы ауруханаға жатқызу көрсеткіштерін анықтау.

		Білімдер:
		Ересектер мен балалардағы эндокриндік жүйе патологиясы бар пациенттерді басқарудың клиникалық хаттамалары мен алгоритмдері негізінде госпитализацияға көрсеткіштерді білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 6: Эндокриндік жүйе патологиясы бар пациенттерге шұғыл және шұғыл түрде медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Шұғыл түрде медициналық көмек көрсетуді талап ететін клиникалық өлім жағдайын (адам ағзасының өмірлік маңызды функцияларын (қан айналымын және (немесе) тыныс алуды) қоса алғанда, өмірге қауіп төндіретін жағдайларды тану. 2. Өмірге қауіп төндіретін және шұғыл түрде медициналық көмек көрсетуді қажет ететін эндокринологиядағы шұғыл жағдайларды тану 3. Шұғыл жағдайларда, оның ішінде төтенше жағдайларда пациенттерге шұғыл түрде медициналық көмек көрсету. 4. Өмірге, оның ішінде клиникалық өлімге қауіп төндіретін жағдайларда (адам ағзасының өмірлік маңызды функцияларын (қан айналымын және (немесе) тыныс алуды тоқтату) шұғыл түрде медициналық көмек көрсету. 5. Негізгі жүрек-өкпе реанимациясының іс-шараларын орындау. 6. Шұғыл түрде медициналық көмек көрсету кезінде дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды қолдану.
		Білімдер: 1. Эндокринологиядағы шұғыл жағдайлар: диагностикалық критерийлер; емдеу және алдын алу принциптері. 2. Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты шұғыл жағдайлар, аурулар кезінде, оның ішінде төтенше жағдайларда пациенттерге шұғыл түрде медициналық көмек көрсетудің қағидаттары мен әдістері. 3. Базалық жүрек-өкпе реанимациясын жүргізу қағидалары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 2: Эндокринологиялық көмек көрсету кезінде алдын алу іс-шараларын жүргізу, микробқа қарсы тұрақтылықты қалыптастырудың, санитарлық-гигиеналық ағартудың және тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен халықтың салауатты өмір салтын қалыптастырудың алдын алу.		

Дағды 1: Пациенттерде (ересектер, балалар) эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың алдын алуға бағытталған профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру және жүргізу. Инфекцияның алдын алу және инфекцияны бақылау.	Машықтар: 1. Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың бастапқы профилактикасына бағытталған іс-шараларға қатысу. 2. Эндокриндік органдардың (Инсулт мектебі және т.б.) патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттер үшін "мектепті" ұйымдастыру дағдыларын меңгеру. 3. Мерзімді және профилактикалық медициналық тексерулерге қатысу. 4. Кейіннен динамикалық бақылаумен балалардың нысаналы топтарын скринингтік профилактикалық медициналық тексеруге қатысу. 5. Медициналық көмекке байланысты инфекциялардың алдын алуға бағытталған іс-шараларды ұйымдастыруға және өткізуге қатысу (хирургиялық аймақтың инфекциясы, қан ағымының катетері, зәр шығару жүйесінің катетері, төменгі тыныс жолдарының инфекциясы, гемоконтактілі инфекциялар (В және С гепатиттері, АИТВ)". 6. Инфекциялардың алдын алу және инфекциялық бақылау, микробқа қарсы тұрақтылықтың қалыптасуының алдын алу жөніндегі іс-шараларға қатысу. Білімдер: 1. Скринингті ұйымдастыру ережелері. 2. Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың алдын алу принциптері. 3. Скринингтік зерттеулерге жататын адамдардың нысаналы топтары. 4. Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың алдын алу әдістері. 5. Денсаулық мектебінің оқу бағдарламаларын дайындау принциптері мен әдістемелері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

	Дағды 2: Аурулардың алдын алуға, салауатты өмір салтын қалыптастыруға, денсаулықты сақтауға және нығайтуға бағытталған білім беру, тәрбие және үгіт-насихат іс-шараларын ұйымдастыру және өткізу.	Машықтар: 1. Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың алдын алу мәселелері бойынша санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізу. 2. Өмірдің әртүрлі салаларында: тамақтану, су, санитарлық жағдайлар, Тұрғын үй жағдайлары, жеке гигиена, сондай-ақ тиісті көрсетілімдерсіз антибиотиктерді қолданумен байланысты қауіптер туралы санитарлық талаптар, ережелер мен ұсынымдар туралы хабардар ету. 3. Пациенттер мен олардың заңды өкілдерін ұлттық, Халықаралық хаттамалар мен ұсынымдарға сәйкес вакциналар, олардың маңыздылығы, артықшылықтары мен ықтимал қауіптері туралы ақпаратпен қамтамасыз ету. 4. Тұрақты медициналық тексерулер мен скринингтік бағдарламалар туралы хабардар ету. 5. Денсаулықты сақтау, нығайту, санитарлық-гигиеналық мәдениетті арттыру мақсатында санитарлық-гигиеналық дағдыларды үйрету: гигиена мен қауіпсіздікті сақтау, оның ішінде стандартты сақтық шаралары (қол гигиенасы, Жөтел этикеті, жеке қорғаныс құралдары, қауіпсіз инъекция тәжірибесі қалдықтарды басқару, дезинфекция және зарарсыздандыру) тамақ қауіпсіздігі, инфекциялардың алдын алу. 6. Салауатты өмір салтын, ұтымды және дұрыс тамақтануды, физикалық белсенділіктің маңыздылығын, жаман әдеттерден бас тартуды, психологиялық әл-ауқатты қолдауды насихаттау бойынша іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу.
		Білімдер: 1. Салауатты өмір салтын, ұтымды және дұрыс тамақтануды, дене белсенділігін насихаттау жөніндегі іс-шаралар. 2. Инфекциялардың алдын алу және жұқпалы аурулардың таралуы әдістері. 3. Жеке гигиена, салауатты өмір салты принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Еңбек функциясы 3: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен пациенттермен, олардың қоршаған ортасымен және денсаулық сақтау саласына қатысушылармен өзара әрекеттесу	Дағды 1: Пациентпен, оның туыстарымен немесе заңды өкілдерімен өзара әрекеттесу Машықтар: 1. Науқасқа немесе оның заңды өкіліне аурудың барысы, леч және болжамы, соның ішінде жағымсыз жаңалықтар туралы кеңес беру. 2. Пациентке және (немесе) оның заңды өкілдеріне диагностиканың, емдеудің ұсынылған әдісі, ықтимал асқынулар туралы ақпараттандырылған келісімді ала отырып хабарлау. 3. Пациентті немесе оның заңды өкілін олардың қалауын, құндылықтарын және хабардар болу деңгейін ескере отырып, шешім қабылдау процесіне тарту. 4. Пациент немесе оның заңды өкілі саналы шешім қабылдауы үшін ақпараттың түсінікті және қол жетімді болуын қамтамасыз ету арқылы процедуралар мен технологияларды түсіндіріңіз. 5. Емдеу тиімділігін арттыру және пациенттің дәрігермен ынтымақтастығы үшін пациенттерге жанашырлық пен қолдау көрсету.

		Білімдер: 1. Науқаспен, оның туыстарымен немесе заңды өкілдерімен қарым-қатынас принциптері. 2. Пациентке емдеу әдістері мен медициналық мақсаттағы бұйымдарды таңдау туралы хабарлауға байланысты этникалық, мәдени, діни, құқықтық аспектілер. 3. Науқастың денсаулығының психоәлеуметтік аспектілері. 4. Заңнама талаптарын сақтай отырып, ақпараттандырылған келісімді ресімдеу процесі. 5. Қақтығыс жағдайларындағы өзара әрекеттесу принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Диагностика, емдеу, оңалту, инфекциялардың таралуының алдын алуға және салауатты өмір салтын қалыптастыруға кешенді тәсілді қамтамасыз ету мәселелері бойынша басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ынтымақтастық.	Машықтар: 1. Эндокринология мәселелері бойынша МСАК дәрігерлеріне және аралас мамандықтарға кеңес беру және олардың біліктілігін арттыруға қатысу. 2. Пациенттерге медициналық көмектің толық спектрін қамтамасыз ету үшін басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен командаларда жұмыс істеу. 3. Медициналық көмектің үздіксіздігін және қажет болған жағдайда уақтылы араласуды қамтамасыз ету үшін басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ақпарат алмасу. 4. Көпсалалы топтардың, консилиумдардың, клиникалық айналымдардың жұмысына қатысу. 5. Инфекциялардың таралуын болдырмау, вакцинация жүргізу және төтенше жағдайларға ден қою үшін қоғамдық ұйымдармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ынтымақтасу. 6. Пациенттерді әрі қарай диагностикалау және емдеу үшін мамандарға немесе мамандандырылған Денсаулық сақтау қызметтеріне жіберіңіз. Білімдер: 1. Диагностика, емдеу, оңалту мәселелері бойынша басқа мамандар мен қызметтердің рөлі мен функциялары. 2. Медициналық практиканың технологиялары мен стандарттары. 3. Денсаулық сақтау мамандарымен және қызметтерімен тиімді қарым-қатынас принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 4: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен есеп-есеп беру медициналық құжаттаманы жүргізу	Дағды 1: Есептік-есептік медициналық құжаттаманы жүргізу	Машықтар: 1. Уәкілетті орган белгілеген нысандар, түрлер, көлем, тәртіп және мерзімдер бойынша медициналық құжаттаманы ресімдеу. 2. Медициналық құжаттаманы талаптарға сәйкес ұйымдастырыңыз және сақтаңыз. 3. Жеке деректерді қорғауға және медициналық ақпараттың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге байланысты нормалар мен ережелерді сақтай отырып, медициналық ақпаратты құпия түрде өңдеу. 4. Кәсіби қызметте Денсаулық сақтау саласындағы ақпараттық жүйелерді пайдалану.

Қосымша еңбек функциясы 1: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен үздіксіз кәсіби даму		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрығы. "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 4 қарашада № 21579 болып тіркелді.) 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 22 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-313/2020 бұйрығы."Денсаулық сақтау саласындағы есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 23 желтоқсанда № 21879 болып тіркелді.) 3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-244/2020 бұйрығы "Бастапқы медициналық құжаттаманы жүргізу және есептерді ұсыну қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 11 желтоқсанда № 21761 болып тіркелді.) 4. Электрондық есепке алу және құжаттау жүйелері. 5. Пациенттердің медициналық ақпаратының құпиялылығы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 1: Кәсіби жетілдіруге ұмтылу	Машықтар: 1. Кәсіби оқыту іс-шараларына қатысу: конференциялар, семинарлар, вебинарлар. 2. Жеке дағдыларды үйрету: көшбасшылық, топтық жұмыс, эмпатия және бейімделу, бастамашылық және мақсаттарға жету жауапкершілігі. 3. Уақыт пен стрессті басқару дағдыларын дамыту.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы"Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және формальды емес білім беру қағидаларын, денсаулық сақтау саласындағы қосымша және формальды емес білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ қосымша және формальды емес білім беру арқылы денсаулық сақтау саласындағы мамандар алған оқудың нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21847 болып тіркелді.) 2. Өзінің кәсіби саласындағы әріптестерімен желілік өзара әрекеттесу және қарым-қатынас мүмкіндіктері. 3. Мамандандырылған саладағы ағымдағы тенденциялар, зерттеулер және өзірлемелер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылмайды

	Дағды 2: Зерттеулер мен ғылыми жобаларға қатысу	Машықтар: 1. Зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, гипотезаларды әзірлеу, деректерді жинау және талдау, статистикалық талдау жүргізу және зерттеу нәтижелерінен қорытынды шығару. 2. Зерттеуге қатысатын пациенттердің әділдік, ақпараттандырылған келісім, құпиялылық және құқықтары мен әл-ауқатын қорғау принциптерін сақтау. 3. Әдебиеттерді іздеу және талдау, зерттеу деректерін сыни бағалау. 4. Зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, хаттаманы және деректерді жинау схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру. 5. Зерттеу нәтижелерін жазбаша түрде ұсыну және ғылыми журналдарда мақалалар жариялау.
		Білімдер: 1. Ғылыми әдіс және ғылыми зерттеу негіздері. 2. Адам зерттеулеріне қатысты этикалық қағидалар, реттеуші нормалар мен процедуралар. 3. Статистикалық әдістер, деректерді өңдеу әдістері және нәтижелердің статистикалық маңыздылығын бағалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылмайды
	Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Эмпатия Қарым-қатынас Төзімділік және Құрмет Адаптивті көшбасшылық және топтық жұмыс Стресске төзімділік Рефлексия және интроспекция Кәсіби этиканы сақтау Ашықтық және оқуға дайын болу Белсенділік және бастамашылық Сапа мен қауіпсіздікке ұмтылу
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2023 жылғы 31 наурыздағы № 53 бұйрығы."Қазақстан Республикасында эндокринологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 31 наурызда № 32209 болып тіркелді)	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Эндокринолог дәрігер (ересектер мен балалар)
	7	Эндокринолог дәрігер (ересектер)
	7	Эндокринолог дәрігер (балалар)
10. Кәсіптің карточкасы «Эндокринолог дәрігер (ересектер)»:		
Топтың коды:	2212-1	
Қызмет атауының коды:	2212-1-002	
Кәсіптің атауы:	Эндокринолог дәрігер (ересектер)	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7	
подуровень квалификации по ОРК:	7.2	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (маман бейінді)	

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Дәрігер эндокринолог (ересектер)" біліктілігі. Бұл біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі қажет емес. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттердің (ересектер) профилактикасы, диагностикасы, лечение, медициналық оңалтуы		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттерді (ересектер) амбулаториялық және стационарлық басқару және динамикалық бақылау. 2. Халық арасында эндокриндік аурулардың және олардың асқынуларының алдын алуға бағытталған іс-шаралардың тиімділігін ұйымдастыру, жүргізу және бақылау 3. Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Пациенттерде (ересектер) эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты ауруларды диагностикалау және емдеу жағдайларында ЖПД /отбасылық дәрігерлердің консультациялық қызметтер көрсетуі. 2. Үздіксіз кәсіби даму	
Еңбек функциясы 1: Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттерді (ересектер) амбулаториялық және стационарлық басқару және динамикалық бақылау.	Дағды 1: Амбулаториялық жағдайда эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың белгілерін анықтау үшін пациенттерді (ересектер) тексеру	Машықтар:	
		1. Эндокриндік жүйенің патологиясын анықтау үшін пациенттерде (ересектер) толық медициналық тарихты жинаңыз. 2. Эндокриндік жүйенің патологиясын анықтау үшін науқасқа физикалық тексеру жүргізу. 3. Эндокриндік патологиясы бар науқастарда терінің, тері астындағы тіндердің, бұлшықеттердің, қалқанша безінің, жүректің, өкпенің, бауырдың, ұйқы безінің, бүйректің, сүйек жүйесінің, перифериялық тамырлардың, орталық және перифериялық жүйке жүйесінің жағдайын тексеру.	
		Білімдер:	
			1. Ішкі секреция мүшелерінің патологиясы мен қызметі бұзылған Ересектер анамнезін алу және физикалық тексеру ерекшеліктерін білу. 2. Ересектер эндокриндік жүйе мүшелерінің қалыпты және патологиялық анатомиясы мен физиологиясын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады	

Дағды 2: Пациенттерде (ересектер) эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты ауруларды диагностикалау жөніндегі іс-шараларды жүргізу.	Машықтар: 1. Эндокриндік патологияға күдікті пациентке диагностикалық зерттеулерді негізделген тағайындау дағдылары. 2. Эндокриндік патологияға күдік туындаған кезде пациенттің диагностикалық және зертханалық зерттеулерінің нәтижелерін түсіндіру. 3. Эндокриндік аурулары бар науқастарда патологиялық процесс анықталған кезде эндокриндік жүйенің функционалдық жеткіліксіздігінің деңгейін бағалау дағдылары.
	Білімдер: 1. Пациенттердегі (ересектер) эндокриндік жүйе органдарының қызметін биохимия және гормоналды реттеу негіздерін білу. 2. ҚР-да тіркелген зертханалық және аспаптық зерттеу әдістерін пайдалана отырып, пациенттерде (ересектер) эндокриндік ауруларды диагностикалау принциптерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі: Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 3: Эндокриндік органдардың патологиясы мен функциясының бұзылуына байланысты аурулары бар пациенттерге (ересектер) диагноз қою, емдеуді жоспарлау және ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Эндокриндік жүйенің патологиясын анықтау кезінде АХЖ 10 бойынша диагнозды дұрыс тұжырымдау қабілеті (тәлімгердің бақылауымен) . 2. Эндокриндік жүйенің туа біткен және жүре пайда болған негізгі аурулары бар науқасқа тәлімгердің бақылауымен амбулаторлық ем тағайындай білу. 3. Тәлімгердің бақылауындағы дағды эндокриндік аурулар патологиясы бар науқастарға клиникалық тексеру жүргізу. 4. Медициналық қызмет көрсету процестерін құжаттау мүмкіндігі (соның ішінде электронды).
	Білімдер: 1. Эндокриндік жүйенің негізгі туа біткен және жүре пайда болған аурулары – 1 және 2 типті қант диабеті, семіздік, метаболикалық синдром, гипотиреозбен және тиреотоксикозбен жүретін қалқанша безі аурулары, гипотиреозбен және гиперпаратиреозбен жүретін аурулардың этиологиясын, патогенезін, жіктелуін, клиникалық көріністерін білу, эндемиялық зоб, гиперкортицизм және гипокортицизм көріністері бар бүйрек үсті бездерінің аурулары, гипоСИТуитаризм және гиперСИТуитаризм көріністері бар гипофиз аурулары, жыныс бездерінің қызметі бұзылған аурулар. 2. Ересектер эндокриндік жүйе патологиясы бар науқастарды тексеру және жүргізудің қазіргі заманғы қазақша клиникалық хаттамалары мен алгоритмдерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі: Дағдыларын тану ұсынылады

Дағды 4: Пациенттердің (ересектер)эндокриндік органдарының патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың жедел және созылмалы асқынуларын емдеу және алдын алу	Машықтар: 1. Эндокриндік жүйе ауруларының асқынуларын уақтылы анықтау, 2. Эндокриндік аурулардың жедел және созылмалы асқынуларын диагностикалау дағдылары. 3. Қарқынды терапия палатасында жұмыс істеу дағдылары. 4. Эндокриндік жүйе патологиясы бар ауыр және диагностикалық түсініксіз пациенттерді анықтау жағдайлары туралы медициналық ұйымның басшылары мен бас мамандарды уақтылы хабардар ету.
	Білімдер: 1. Эндокриндік жүйе ауруларының негізгі өткір және созылмалы асқынуларының патогенезін, клиникасын және лечения - диабеттік кетоацидотикалық кома, диабеттік гиперосолярлық кома, қант диабетіндегі гипогликемиялық кома, қант диабетіндегі созылмалы бүйрек ауруы, диабеттік перифериялық және автономды нейропатия, "диабеттік аяқ" синдромы, тиреотоксикалық дағдарыс, микседема, жедел бүйрек үсті безі жеткіліксіздік, гиперкортизолизмнің ауыр түрі, феохромоцитомандағы дағдарыс, альдостеронизмдегі гипертензиялық дағдарыс, гипо- гиперпаратиреонидты дағдарыс, қант диабеті дағдарысы, гипо және гиперпитуитаризмдегі декомпенсацияның жедел көріністері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі: Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 5: Эндокриндік патологиясы бар пациенттерді (ересектер) медициналық ұйымның тиісті бөлімшесіне емдеуге жатқызуға жолдау.	Машықтар: 1. Эндокриндік патологиясы бар науқасты шұғыл және жоспарлы ауруханаға жатқызу көрсеткіштерін анықтау. 2. Стационардың қабылдау демалысы жағдайында жұмыс істеу дағдылары.
	Білімдер: 1. Пациенттерде (ересектер) эндокриндік жүйе патологиясы бар пациенттерді жүргізудің қазақстандық клиникалық хаттамалары мен алгоритмдері негізінде емдеуге жатқызуға көрсеткіштерді білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі: Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 6: Эндокриндік жүйе патологиясы бар пациенттерге еңбекке қабілеттілігін уақытша және тұрақты жоғалтуға медициналық сараптама жүргізуді және медициналық құжаттаманы ресімдеуді ұйымдастыру	Машықтар: 1. Еңбекке қабілеттілігін уақытша және тұрақты жоғалтуға медициналық сараптама жүргізу және медициналық құжаттаманы ресімдеу дағдылары. 2. Дағдылар пациентті медициналық-әлеуметтік комиссияға жіберу және медициналық құжаттаманы ресімдеу. 3. Медициналық-әлеуметтік сараптама комиссиясы үшін медициналық қорытынды ресімдеу.

		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 16 қарашадағы № ҚР ДСМ-196/2020 бұйрығы. "Еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама жүргізу, сондай-ақ еңбекке уақытша жарамсыздық парағын немесе анықтамасын беру қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 20 қарашада № 21660 болып тіркелді.) 2. Медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүзеге асыру үшін медициналық құжаттаманы ресімдеу. 3. Медициналық-әлеуметтік сараптамадан өту үшін уланудан және олардың салдарларынан туындаған дене функцияларының тұрақты бұзылуы бар пациенттерді жіберуге арналған медициналық көрсеткіштер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 2: Халық арасында эндокриндік аурулардың және олардың асқынуларының алдын алуға бағытталған іс- шаралардың тиімділігін ұйымдастыру, жүргізу және бақылау	Дағды 1: Халық арасында эндокриндік аурулардың және олардың асқынуларының алдын алуға бағытталған іс- шаралардың тиімділігін ұйымдастыру, жүргізу және бақылау	Машықтар:
		1. Салауатты өмір салтын қалыптастыруға және эндокриндік жүйе ауруларының алдын алуға бағытталған халықты санитарлық-гигиеналық ағарту жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және жүргізу. 2. Жүйке жүйесі аурулары бар науқастар үшін "мектепті" ұйымдастыру және жұмыс істеу дағдыларын меңгеру (қант диабеті мектебі).
		Білімдер: 1. Эндокриндік жүйе ауруларының алдын алу принциптері. 2. Салауатты өмір салтын қалыптастыру бойынша санитарлық-ағарту жұмыстарының нысандары мен әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 3: Медициналық құжаттаманы, медициналық- статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу	Дағды 1: Облыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес медициналық құжаттаманы жүргізу, медициналық- статистикалық ақпаратты талдау	Машықтар:
		1. Жұмысты жоспарлау және өз қызметінің көрсеткіштерін талдай отырып есеп жасау. 2. Медициналық құжаттаманы, оның ішінде электрондық түрде жүргізу және оны жүргізу сапасын бақылау. 3. Бейінді медициналық бөлімше жұмысының Медициналық-статистикалық көрсеткіштеріне талдау жүргізу. 4. Жұмыста пациенттердің дербес деректері мен мәліметтерін заңнамаға сәйкес пайдалану. 5. Ақпараттық жүйелерді белгіленген тәртіпке сәйкес пайдалану.

		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрығы. "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 4 қарашада № 21579 болып тіркелді.) 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 22 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-313/2020 бұйрығы."Денсаулық сақтау саласындағы есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 23 желтоқсанда № 21879 болып тіркелді.) 3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-244/2020 бұйрығы "Бастапқы медициналық құжаттаманы жүргізу және есептерді ұсыну қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 11 желтоқсанда № 21761 болып тіркелді.) 4. Электрондық есепке алу және құжаттау жүйелері. 5. Пациенттердің медициналық ақпаратының құпиялылығы. 6. Медициналық статистика негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Пациенттерде (ересектер) эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты ауруларды диагностикалау және емдеу жағдайларында ЖПД /отбасылық дәрігерлердің консультациялық қызметтер көрсетуі.	Дағды 1: Эндокринологтарға, ЖПД дәрігерлеріне эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың белгілері бар пациенттерді (ересектер) тексеруді және емдеуді ұйымдастыру бойынша, оның ішінде қашықтан режимде консультациялық көмек көрсетуді қамтамасыз ету.	Машықтар:
		1. Жалпы медицинада құзыреттілікті қолдау және дамыту дағдылары. 2. Науқасты емдеу кезінде тиімді және үнемді стратегияларды таңдаңыз. 3. Медициналық ұйым деңгейінде эндокриндік патологиясы бар науқастарға көмек көрсетудің тиімді құрылымын құру.
		Білімдер: 1. Диагностика, емдеу, оңалту мәселелері бойынша басқа мамандар мен қызметтердің рөлі мен функциялары. 2. Медициналық практиканың технологиялары мен стандарттары. 3. Денсаулық сақтау мамандарымен және қызметтерімен тиімді қарым-қатынас принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2: Үздіксіз кәсіби даму	Дағды 1: Кәсіби жетілдіруге ұмтылу	Машықтар:
		1. Кәсіби оқыту іс-шараларына қатысу: конференциялар, семинарлар, вебинарлар, біліктілікті арттыру курстары. 2. Академиялық және ғылыми қызметке қатысу. 3. Денсаулық сақтау мәселелерін талқылау, әріптестермен тәжірибе алмасу бойынша кәсіби қауымдастықтардың, комитеттердің және жұмыс топтарының жұмысына қатысу.

		Білімдер:	
		1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы"Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және формальды емес білім беру қағидаларын, денсаулық сақтау саласындағы қосымша және формальды емес білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ қосымша және формальды емес білім беру арқылы денсаулық сақтау саласындағы мамандар алған оқудың нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21847 болып тіркелді.) 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы"Денсаулық сақтау қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау қағидаларын бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелді) 3. Өзінің кәсіби саласындағы әріптестерімен желілік өзара әрекеттесу және қарым-қатынас мүмкіндіктері. 4. Мамандандырылған саладағы ағымдағы тенденциялар, зерттеулер және әзірлемелер	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Эмпатия Қарым-қатынас Төзімділік және Құрмет Адаптивті көшбасшылық және топтық жұмыс Стресске төзімділік Рефлексия және интроспекция Кәсіби этиканы сақтау Ашықтық және оқуға дайын болу Белсенділік және бастамашылық Кәсіби дамуға ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2023 жылғы 31 наурыздағы № 53 бұйрығы."Қазақстан Республикасында эндокринологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 31 наурызда № 32209 болып тіркелді)		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Резидент дәрігер эндокринолог	
	7	Дәрігер эндокринолог (ересек, балалар)	
	7	Дәрігер эндокринолог (балалар)	
11. Кәсіптің карточкасы «Эндокринолог дәрігер»:			
Топтың коды:	2212-1		
Қызмет атауының коды:	2212-1-001		
Кәсіптің атауы:	Эндокринолог дәрігер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (маман бейінді)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Дәрігер эндокринолог" біліктілігі. Бұл біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі қажет емес. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттердің (ересектер, балалар) профилактикасы, диагностикасы, лечение, медициналық оңалтуы	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттерді (ересектер, балалар) амбулаториялық және стационарлық басқару және динамикалық бақылау. 2. Халық арасында эндокриндік аурулардың және олардың асқынуларының алдын алуға бағытталған іс-шаралардың тиімділігін ұйымдастыру, жүргізу және бақылау 3. Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Пациенттерде (ересектер, балалар) эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты ауруларды диагностикалау және емдеу жағдайларында ЖПД /отбасылық дәрігерлердің консультациялық қызметтер көрсетуі. 2. Үздіксіз кәсіби даму
Еңбек функциясы 1: Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттерді (ересектер, балалар) амбулаториялық және стационарлық басқару және динамикалық бақылау.	Дағды 1: Амбулаториялық жағдайда эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың белгілерін анықтау үшін пациенттерді (ересектер, балалар) тексеру	Машықтар:
		1. Эндокриндік жүйенің патологиясын анықтау үшін пациенттерде (ересектер, балалар) толық медициналық тарихты жинаңыз. 2. Эндокриндік жүйенің патологиясын анықтау үшін науқасқа физикалық тексеру жүргізу. 3. Эндокриндік патологиясы бар науқастарда терінің, тері астындағы тіндердің, бұлшықеттердің, қалқанша безінің, жүректің, өкпенің, бауырдың, ұйқы безінің, бүйректің, сүйек жүйесінің, перифериялық тамырлардың, орталық және перифериялық жүйке жүйесінің жағдайын тексеру.
		Білімдер:
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	1. Ішкі секреция мүшелерінің патологиясы мен қызметі бұзылған Ересектер мен балалардың анамнезін алу және физикалық тексеру ерекшеліктерін білу. 2. Ересектер мен балалардың эндокриндік жүйе мүшелерінің қалыпты және патологиялық анатомиясы мен физиологиясын білу.
		Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Пациенттерде (ересектер, балалар) эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты ауруларды диагностикалау жөніндегі іс-шараларды жүргізу.	Машықтар:
		1. Эндокриндік патологияға күдікті пациентке диагностикалық зерттеулерді негізделген тағайындау дағдылары. 2. Эндокриндік патологияға күдік туындаған кезде пациенттің диагностикалық және зертханалық зерттеулерінің нәтижелерін түсіндіру. 3. Эндокриндік аурулары бар науқастарда патологиялық процесс анықталған кезде эндокриндік жүйенің функционалдық жеткіліксіздігінің деңгейін бағалау дағдылары.

	Білімдер: 1. Пациенттердегі (ересектер, балалар) эндокриндік жүйе органдарының қызметін биохимия және гормоналды реттеу негіздерін білу. 2. ҚР-да тіркелген зертханалық және аспаптық зерттеу әдістерін пайдалана отырып, пациенттерде (ересектер, балалар) эндокриндік ауруларды диагностикалау принциптерін білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 3: Эндокриндік органдардың патологиясы мен функциясының бұзылуына байланысты аурулары бар пациенттерге (ересектер, балалар) диагноз қою, емдеуді жоспарлау және ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Эндокриндік жүйенің патологиясын анықтау кезінде АХЖ 10 бойынша диагнозды дұрыс тұжырымдау қабілеті (тәлімгердің бақылауымен) . 2. Эндокриндік жүйенің туа біткен және жүре пайда болған негізгі аурулары бар науқасқа тәлімгердің бақылауымен амбулаторлық ем тағайындай білу. 3. Тәлімгердің бақылауындағы дағды эндокриндік аурулар патологиясы бар науқастарға клиникалық тексеру жүргізу. 4. Медициналық қызмет көрсету процестерін құжаттау мүмкіндігі (соның ішінде электронды). Білімдер: 1. Эндокриндік жүйенің негізгі туа біткен және жүре пайда болған аурулары – 1 және 2 типті қант диабеті, семіздік, метаболикалық синдром, гипотиреозбен және тиреотоксикозбен жүретін қалқанша безі аурулары, гипотиреозбен және гиперпаратиреозбен жүретін аурулардың этиологиясын, патогенезін, жіктелуін, клиникалық көріністерін білу, эндемиялық зоб, гиперкортицизм және гипокортицизм көріністері бар бүйрек үсті бездерінің аурулары, гипоСИТуитаризм және гиперСИТуитаризм көріністері бар гипофиз аурулары, жыныс бездерінің қызметі бұзылған аурулар. 2. Ересектер мен балалардағы эндокриндік жүйе патологиясы бар науқастарды тексеру және жүргізудің қазіргі заманғы қазақша клиникалық хаттамалары мен алгоритмдерін білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 4: Пациенттердің (ересектер, балалар)эндокриндік органдарының патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың жедел және созылмалы асқынуларын емдеу және алдын алу	Машықтар: 1. Эндокриндік жүйе ауруларының асқынуларын уақтылы анықтау, 2. Эндокриндік аурулардың жедел және созылмалы асқынуларын диагностикалау дағдылары. 3. Қарқынды терапия палатасында жұмыс істеу дағдылары. 4. Эндокриндік жүйе патологиясы бар ауыр және диагностикалық түсініксіз пациенттерді анықтау жағдайлары туралы медициналық ұйымның басшылары мен бас мамандарды уақтылы хабардар ету.

		Білімдер: Эндокриндік жүйе ауруларының негізгі өткір және созылмалы асқынуларының патогенезін, клиникасын және емдеу- диабеттік кетоацидотикалық кома, диабеттік гиперосолярлық кома, қант диабетіндегі гипогликемиялық кома, қант диабетіндегі созылмалы бүйрек ауруы, диабеттік перифериялық және автономды нейропатия, "диабеттік аяқ" синдромы, тиреотоксикалық дағдарыс, микседема, жедел бүйрек үсті безі жеткіліксіздік, гиперкортизолизмнің ауыр түрі, феохромоцитомандағы дағдарыс, альдостеронизмдегі гипертензиялық дағдарыс, гипо- гиперпаратиреоидты дағдарыс, қант диабеті дағдарысы, гипо және гиперпитуитаризмдегі декомпенсацияның жедел көріністері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 5: Эндокриндік патологиясы бар пациенттерді (ересектер, балалар) медициналық ұйымның тиісті бөлімшесіне емдеуге жатқызуға жолдау.	Машықтар: 1. Эндокриндік патологиясы бар науқасты шұғыл және жоспарлы ауруханаға жатқызу көрсеткіштерін анықтау. 2. Стационардың қабылдау демалысы жағдайында жұмыс істеу дағдылары. Білімдер: Пациенттерде (ересектер, балалар) эндокриндік жүйе патологиясы бар пациенттерді жүргізудің қазақстандық клиникалық хаттамалары мен алгоритмдері негізінде емдеуге жатқызуға көрсеткіштерді білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 6: Эндокриндік жүйе патологиясы бар пациенттерге еңбекке қабілеттілігін уақытша және тұрақты жоғалтуға медициналық сараптама жүргізуді және медициналық құжаттаманы ресімдеуді ұйымдастыру	Машықтар: 1. Еңбекке қабілеттілігін уақытша және тұрақты жоғалтуға медициналық сараптама жүргізу және медициналық құжаттаманы ресімдеу дағдылары. 2. Дағдылар пациентті медициналық-әлеуметтік комиссияға жіберу және медициналық құжаттаманы ресімдеу. 3. Медициналық-әлеуметтік сараптама комиссиясы үшін медициналық қорытынды ресімдеу. Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 16 қарашадағы № ҚР ДСМ-196/2020 бұйрығы."Еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама жүргізу, сондай-ақ еңбекке уақытша жарамсыздық парағын немесе анықтамасын беру қағидаларын бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 20 қарашада № 21660 болып тіркелді.) 2. Медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүзеге асыру үшін медициналық құжаттаманы ресімдеу. 3. Медициналық-әлеуметтік сараптамадан өту үшін уланудан және олардың салдарларынан туындаған дене функцияларының тұрақты бұзылуы бар пациенттерді жіберуге арналған медициналық көрсеткіштер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 2: Халық арасында эндокриндік аурулардың және олардың асқынуларының алдын алуға бағытталған іс-шаралардың тиімділігін		

ұйымдастыру, жүргізу және бақылау	Дағды 1: Халық арасында эндокриндік аурулардың және олардың асқынуларының алдын алуға бағытталған іс- шаралардың тиімділігін ұйымдастыру, жүргізу және бақылау	Машықтар: 1. Салауатты өмір салтын қалыптастыруға және эндокриндік жүйе ауруларының алдын алуға бағытталған халықты санитарлық-гигиеналық ағарту жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және жүргізу. 2. Жүйке жүйесі аурулары бар науқастар үшін "мектепті" ұйымдастыру және жұмыс істеу дағдыларын меңгеру (қант диабеті мектебі).
		Білімдер: 1. Эндокриндік жүйе ауруларының алдын алу принциптері. 2. Салауатты өмір салтын қалыптастыру бойынша санитарлық-ағарту жұмыстарының нысандары мен әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 3: Медициналық құжаттаманы, медициналық- статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу	Дағды 1: Облыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес медициналық құжаттаманы жүргізу, медициналық- статистикалық ақпаратты талдау	Машықтар: 1. Жұмысты жоспарлау және өз қызметінің көрсеткіштерін талдай отырып есеп жасау. 2. Медициналық құжаттаманы, оның ішінде электрондық түрде жүргізу және оны жүргізу сапасын бақылау. 3. Бейінді медициналық бөлімше жұмысының Медициналық-статистикалық көрсеткіштеріне талдау жүргізу. 4. Жұмыста пациенттердің дербес деректері мен мәліметтерін заңнамаға сәйкес пайдалану. 5. Ақпараттық жүйелерді белгіленген тәртіпке сәйкес пайдалану.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ- 175/2020 бұйрығы. "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 4 қарашада № 21579 болып тіркелді.) 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 22 желтоқсандағы № ҚР ДСМ- 313/2020 бұйрығы."Денсаулық сақтау саласындағы есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 23 желтоқсанда № 21879 болып тіркелді.) 3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № ҚР ДСМ- 244/2020 бұйрығы "Бастапқы медициналық құжаттаманы жүргізу және есептерді ұсыну қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 11 желтоқсанда № 21761 болып тіркелді.) 4. Электрондық есепке алу және құжаттау жүйелері. 5. Пациенттердің медициналық ақпаратының құпиялылығы. 6. Медициналық статистика негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Пациенттерде (ересектер, балалар) эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты ауруларды		

диагностикалау және емдеу жағдайларында ЖПД /отбасылық дәрігерлердің консультациялық қызметтер көрсетуі.	Дағды 1: Эндокринологтарға, ЖПД дәрігерлеріне эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың белгілері бар пациенттерді (ересектер, балалар) тексеруді және емдеуді ұйымдастыру бойынша, оның ішінде қашықтан режимде консультациялық көмек көрсетуді қамтамасыз ету.	Машықтар: 1. Жалпы медицинада құзыреттілікті қолдау және дамыту дағдылары. 2. Науқасты емдеу кезінде тиімді және үнемді стратегияларды таңдаңыз. 3. Медициналық ұйым деңгейінде эндокриндік патологиясы бар науқастарға көмек көрсетудің тиімді құрылымын құру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Диагностика, емдеу, оңалту мәселелері бойынша басқа мамандар мен қызметтердің рөлі мен функциялары. 2. Медициналық практиканың технологиялары мен стандарттары. 3. Денсаулық сақтау мамандарымен және қызметтерімен тиімді қарым-қатынас принциптері.
		Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2: Үздіксіз кәсіби даму	Дағды 1: Кәсіби жетілдіруге ұмтылу	Машықтар: 1. Кәсіби оқыту іс-шараларына қатысу: конференциялар, семинарлар, вебинарлар, біліктілікті арттыру курстары. 2. Академиялық және ғылыми қызметке қатысу. 3. Денсаулық сақтау мәселелерін талқылау, әріптестермен тәжірибе алмасу бойынша кәсіби қауымдастықтардың, комитеттердің және жұмыс топтарының жұмысына қатысу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы"Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және формальды емес білім беру қағидаларын, денсаулық сақтау саласындағы қосымша және формальды емес білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ қосымша және формальды емес білім беру арқылы денсаулық сақтау саласындағы мамандар алған оқудың нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21847 болып тіркелді.) 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы"Денсаулық сақтау қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау қағидаларын бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелді) 3. Өзінің кәсіби саласындағы әріптестерімен желілік өзара әрекеттесу және қарым-қатынас мүмкіндіктері. 4. Мамандандырылған саладағы ағымдағы тенденциялар, зерттеулер және әзірлемелер
		Дағдыларын тану ұсынылады
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Эмпатия Қарым-қатынас Төзімділік және Құрмет Адаптивті көшбасшылық және топтық жұмыс Стресске төзімділік Рефлексия және интроспекция Кәсіби этиканы сақтау Ашықтық және оқуға дайын болу Белсенділік және бастамашылық Кәсіби дамуға ұмтылу	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2023 жылғы 31 наурыздағы № 53 бұйрығы."Қазақстан Республикасында эндокринологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 31 наурызда № 32209 болып тіркелді)		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Резидент дәрігер эндокринолог	
	7	Дәрігер эндокринолог (ересек)	
	7	Дәрігер эндокринолог (балалар)	
12. Кәсіптің карточкасы «Эндокринолог дәрігер (балалар)»:			
Топтың коды:	2212-1		
Қызмет атауының коды:	2212-1-003		
Кәсіптің атауы:	Эндокринолог дәрігер (балалар)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (маман бейінді)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Дәрігер эндокринолог дәрігер (балалар)" біліктілігі. Бұл біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі қажет емес. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттердің (балалар) профилактикасы, диагностикасы, лечение, медициналық оңалтуы		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттерді (балалар) амбулаториялық және стационарлық басқару және динамикалық бақылау. 2. Халық арасында эндокриндік аурулардың және олардың асқынуларының алдын алуға бағытталған іс-шаралардың тиімділігін ұйымдастыру, жүргізу және бақылау 3. Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Пациенттерде (балалар) эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты ауруларды диагностикалау және емдеу жағдайларында ЖПД /отбасылық дәрігерлердің консультациялық қызметтер көрсетуі. 2. Үздіксіз кәсіби даму	
Еңбек функциясы 1: Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттерді (балалар) амбулаториялық және			

стационарлық басқару және динамикалық бақылау.	Дағды 1: Амбулаториялық жағдайда эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың белгілерін анықтау үшін пациенттерді (балалар) тексеру	Машықтар: 1. Эндокриндік жүйенің патологиясын анықтау үшін пациенттерде (балалар) толық медициналық тарихты жинаңыз. 2. Эндокриндік жүйенің патологиясын анықтау үшін науқасқа физикалық тексеру жүргізу. 3. Эндокриндік патологиясы бар науқастарда терінің, тері астындағы тіндердің, бұлшықеттердің, қалқанша безінің, жүректің, өкпенің, бауырдың, ұйқы безінің, бүйректің, сүйек жүйесінің, перифериялық тамырлардың, орталық және перифериялық жүйке жүйесінің жағдайын тексеру.
		Білімдер: 1. Ішкі секреция мүшелерінің патологиясы мен қызметі бұзылған балалардың анамнезін алу және физикалық тексеру ерекшеліктерін білу. 2. Балалардың эндокриндік жүйе мүшелерінің қалыпты және патологиялық анатомиясы мен физиологиясын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Пациенттерде (балалар) эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты ауруларды диагностикалау жөніндегі іс-шараларды жүргізу.	Машықтар: 1. Эндокриндік патологияға күдікті пациентке диагностикалық зерттеулерді негізделген тағайындау дағдылары. 2. Эндокриндік патологияға күдік туындаған кезде пациенттің диагностикалық және зертханалық зерттеулерінің нәтижелерін түсіндіру. 3. Эндокриндік аурулары бар науқастарда патологиялық процесс анықталған кезде эндокриндік жүйенің функционалдық жеткіліксіздігінің деңгейін бағалау дағдылары.
		Білімдер: 1. Пациенттердегі (балалар) эндокриндік жүйе органдарының қызметін биохимия және гормоналды реттеу негіздерін білу. 2. ҚР-да тіркелген зертханалық және аспаптық зерттеу әдістерін пайдалана отырып, пациенттерде (балалар) эндокриндік ауруларды диагностикалау принциптерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 3: Эндокриндік органдардың патологиясы мен функциясының бұзылуына байланысты аурулары бар пациенттерге (балалар) диагноз қою, емдеуді жоспарлау және ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Эндокриндік жүйенің патологиясын анықтау кезінде АХЖ 10 бойынша диагнозды дұрыс тұжырымдау қабілеті (тәлімгердің бақылауымен) . 2. Эндокриндік жүйенің туа біткен және жүре пайда болған негізгі аурулары бар науқасқа тәлімгердің бақылауымен амбулаторлық ем тағайындай білу. 3. Тәлімгердің бақылауындағы дағды эндокриндік аурулар патологиясы бар науқастарға клиникалық тексеру жүргізу. 4. Медициналық қызмет көрсету процестерін құжаттау мүмкіндігі (соның ішінде электронды).

	Білімдер: 1. Эндокриндік жүйенің негізгі туа біткен және жүре пайда болған аурулары – 1 және 2 типті қант диабеті, семіздік, метаболикалық синдром, гипотиреозбен және тиреотоксикозбен жүретін қалқанша безі аурулары, гипотиреозбен және гиперпаратиреозбен жүретін аурулардың этиологиясын, патогенезін, жіктелуін, клиникалық көріністерін білу, эндемиялық зоб, гиперкортицизм және гипокортицизм көріністері бар бүйрек үсті бездерінің аурулары, гипоСИТuitarизм және гиперСИТuitarизм көріністері бар гипофиз аурулары, жыныс бездерінің қызметі бұзылған аурулар. 2. Балалардағы эндокриндік жүйе патологиясы бар науқастарды тексеру және жүргізудің қазіргі заманғы қазақша клиникалық хаттамалары мен алгоритмдерін білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 4: Пациенттердің (балалар)эндокриндік органдарының патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың жедел және созылмалы асқынуларын емдеу және алдын алу	Машықтар:
	1. Эндокриндік жүйе ауруларының асқынуларын уақтылы анықтау, 2. Эндокриндік аурулардың жедел және созылмалы асқынуларын диагностикалау дағдылары. 3. Қарқынды терапия палатасында жұмыс істеу дағдылары. 4. Эндокриндік жүйе патологиясы бар ауыр және диагностикалық түсініксіз пациенттерді анықтау жағдайлары туралы медициналық ұйымның басшылары мен бас мамандарды уақтылы хабардар ету.
	Білімдер: 1. Эндокриндік жүйе ауруларының негізгі өткір және созылмалы асқынуларының патогенезін, клиникасын және емдеу- диабеттік кетоацидотикалық кома, диабеттік гиперосолярлық кома, қант диабетіндегі гипогликемиялық кома, қант диабетіндегі созылмалы бүйрек ауруы, диабеттік перифериялық және автономды нейропатия, "диабеттік аяқ" синдромы, тиреотоксикалық дағдарыс, микседема, жедел бүйрек үсті безі жеткіліксіздік, гиперкортизолизмнің ауыр түрі, феохромоцитомадағы дағдарыс, альдостеронизмдегі гипертензиялық дағдарыс, гипо- гиперпаратиреонидты дағдарыс, қант диабеті дағдарысы, гипо және гиперпитуитаризмдегі декомпенсацияның жедел көріністері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 5: Эндокриндік патологиясы бар пациенттерді (балалар) медициналық ұйымның тиісті бөлімшесіне емдеуге жатқызуға жолдау.	Машықтар:
	1. Эндокриндік патологиясы бар науқасты шұғыл және жоспарлы ауруханаға жатқызу көрсеткіштерін анықтау. 2. Стационардың қабылдау демалысы жағдайында жұмыс істеу дағдылары.
	Білімдер: Пациенттерде (балалар) эндокриндік жүйе патологиясы бар пациенттерді жүргізудің қазақстандық клиникалық хаттамалары мен алгоритмдері негізінде емдеуге жатқызуға көрсеткіштерді білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

	Дағды 6: Эндокриндік жүйе патологиясы бар пациенттерге еңбекке қабілеттілігін уақытша және тұрақты жоғалтуға медициналық сараптама жүргізуді және медициналық құжаттаманы ресімдеуді ұйымдастыру	Машықтар: 1. Еңбекке қабілеттілігін уақытша және тұрақты жоғалтуға медициналық сараптама жүргізу және медициналық құжаттаманы ресімдеу дағдылары. 2. Дағдылар пациентті медициналық-әлеуметтік комиссияға жіберу және медициналық құжаттаманы ресімдеу. 3. Медициналық-әлеуметтік сараптама комиссиясы үшін медициналық қорытынды ресімдеу.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 16 қарашадағы № ҚР ДСМ-196/2020 бұйрығы. "Еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама жүргізу, сондай-ақ еңбекке уақытша жарамсыздық парағын немесе анықтамасын беру қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 20 қарашада № 21660 болып тіркелді.) 2. Медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүзеге асыру үшін медициналық құжаттаманы ресімдеу. 3. Медициналық-әлеуметтік сараптамадан өту үшін уланудан және олардың салдарларынан туындаған дене функцияларының тұрақты бұзылуы бар пациенттерді жіберуге арналған медициналық көрсеткіштер.
		Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 2: Халық арасында эндокриндік аурулардың және олардың асқынуларының алдын алуға бағытталған іс-шаралардың тиімділігін ұйымдастыру, жүргізу және бақылау	Дағды 1: Халық арасында эндокриндік аурулардың және олардың асқынуларының алдын алуға бағытталған іс-шаралардың тиімділігін ұйымдастыру, жүргізу және бақылау	Машықтар: 1. Салауатты өмір салтын қалыптастыруға және эндокриндік жүйе ауруларының алдын алуға бағытталған халықты санитарлық-гигиеналық ағарту жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және жүргізу. 2. Жүйке жүйесі аурулары бар науқастар үшін "мектепті" ұйымдастыру және жұмыс істеу дағдыларын меңгеру (қант диабеті мектебі).
		Білімдер: 1. Эндокриндік жүйе ауруларының алдын алу принциптері. 2. Салауатты өмір салтын қалыптастыру бойынша санитарлық-ағарту жұмыстарының нысандары мен әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 3: Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу	Дағды 1: Облыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес медициналық құжаттаманы жүргізу, медициналық-статистикалық ақпаратты талдау	Машықтар: 1. Жұмысты жоспарлау және өз қызметінің көрсеткіштерін талдай отырып есеп жасау. 2. Медициналық құжаттаманы, оның ішінде электрондық түрде жүргізу және оны жүргізу сапасын бақылау. 3. Бейінді медициналық бөлімше жұмысының Медициналық-статистикалық көрсеткіштеріне талдау жүргізу. 4. Жұмыста пациенттердің дербес деректері мен мәліметтерін заңнамаға сәйкес пайдалану. 5. Ақпараттық жүйелерді белгіленген тәртіпке сәйкес пайдалану.

		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрығы. "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 4 қарашада № 21579 болып тіркелді.) 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 22 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-313/2020 бұйрығы."Денсаулық сақтау саласындағы есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 23 желтоқсанда № 21879 болып тіркелді.) 3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-244/2020 бұйрығы "Бастапқы медициналық құжаттаманы жүргізу және есептерді ұсыну қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 11 желтоқсанда № 21761 болып тіркелді.) 4. Электрондық есепке алу және құжаттау жүйелері. 5. Пациенттердің медициналық ақпаратының құпиялылығы. 6. Медициналық статистика негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Пациенттерде (балалар) эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты ауруларды диагностикалау және емдеу жағдайларында ЖПД /отбасылық дәрігерлердің консультациялық қызметтер көрсетуі.	Дағды 1: Эндокринологтарға, ЖПД дәрігерлеріне эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың белгілері бар пациенттерді (балалар) тексеруді және емдеуді ұйымдастыру бойынша, оның ішінде қашықтан режимде консультациялық көмек көрсетуді қамтамасыз ету.	Машықтар:
		1. Жалпы медицинада құзыреттілікті қолдау және дамыту дағдылары. 2. Науқасты емдеу кезінде тиімді және үнемді стратегияларды таңдаңыз. 3. Медициналық ұйым деңгейінде эндокриндік патологиясы бар науқастарға көмек көрсетудің тиімді құрылымын құру.
		Білімдер: 1. Диагностика, емдеу, оңалту мәселелері бойынша басқа мамандар мен қызметтердің рөлі мен функциялары. 2. Медициналық практиканың технологиялары мен стандарттары. 3. Денсаулық сақтау мамандарымен және қызметтерімен тиімді қарым-қатынас принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2: Үздіксіз кәсіби даму	Дағды 1: Кәсіби жетілдіруге ұмтылу	Машықтар:
		1. Кәсіби оқыту іс-шараларына қатысу: конференциялар, семинарлар, вебинарлар, біліктілікті арттыру курстары. 2. Академиялық және ғылыми қызметке қатысу. 3. Денсаулық сақтау мәселелерін талқылау, әріптестермен тәжірибе алмасу бойынша кәсіби қауымдастықтардың, комитеттердің және жұмыс топтарының жұмысына қатысу.

		Білімдер:	
		1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы"Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және формальды емес білім беру қағидаларын, денсаулық сақтау саласындағы қосымша және формальды емес білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ қосымша және формальды емес білім беру арқылы денсаулық сақтау саласындағы мамандар алған оқудың нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21847 болып тіркелді.) 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы"Денсаулық сақтау қызметкерлерінің үздіксіз кәсіптік даму нәтижелерін растау қағидаларын бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелді) 3. Өзінің кәсіби саласындағы әріптестерімен желілік өзара әрекеттесу және қарым-қатынас мүмкіндіктері. 4. Мамандандырылған саладағы ағымдағы тенденциялар, зерттеулер және әзірлемелер	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Эмпатия Қарым-қатынас Төзімділік және Құрмет Адаптивті көшбасшылық және топтық жұмыс Стресске төзімділік Рефлексия және интроспекция Кәсіби этиканы сақтау Ашықтық және оқуға дайын болу Белсенділік және бастамашылық Кәсіби дамуға ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2023 жылғы 31 наурыздағы № 53 бұйрығы."Қазақстан Республикасында эндокринологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 31 наурызда № 32209 болып тіркелді)		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Резидент дәрігер эндокринолог	
	7	Дәрігер эндокринолог (ересек, балалар)	
	7	Дәрігер эндокринолог (ересек)	
13. Кәсіптің карточкасы «7.3 эндокринолог дәрігер (ересектер)»:			
Топтың коды:	2212-1		
Қызмет атауының коды:	2212-1-002		
Кәсіптің атауы:	7.3 эндокринолог дәрігер (ересектер)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (маман бейінді)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Дәрігер эндокринолог (ересектер)" біліктілігі. СБШ бойынша 7.2 кіші деңгейдегі бұл біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	СБШ бойынша 7.3 кіші деңгейдегі біліктілікті арттыру (соңғы 5 жылда кемінде 7 кредит (210 сағат) көлемінде)	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттерге (ересектер) білікті, мамандандырылған медициналық көмекті және жоғары технологиялық медициналық қызметтерді ұйымдастыру және көрсету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Эндокринологтарға, кардиологтарға, реаниматологтарға, акушер-гинекологтарға, ЖПД дәрігерлеріне /отбасылық дәрігерлерге ересектердегі эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты ауруларды диагностикалау және емдеу жағдайларында консультациялық қызметтер көрсету. 2. «Эндокринология (ересектер, педиатриялық)» мамандығы бойынша жоғары технологиялық медициналық қызметтердің негіздерін көрсету және меңгеру көрсеткіштерін анықтау. 3. Эндокринологтар көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Эндокринологтар (ересектер) көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу. 2. Эндокринолог дәрігерлердің (ересектер)қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу
Еңбек функциясы 1: Эндокринологтарға, кардиологтарға, реаниматологтарға, акушер-гинекологтарға, ЖПД дәрігерлеріне /отбасылық дәрігерлерге ересектердегі эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты ауруларды диагностикалау және емдеу жағдайларында консультациялық қызметтер көрсету.	Дағды 1: Эндокринологтарға, кардиологтарға, реаниматологтарға, акушер-гинекологтарға, ЖПД дәрігерлеріне эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың белгілерімен ересектерді және жүкті әйелдерді тексеру мен емдеуді ұйымдастыру бойынша, оның ішінде қашықтан режимде консультациялық көмек көрсету.	Машықтар:
		1. Жалпы медицинада, қарқынды терапия палатасында эндокринологтың консультациялық көмек көрсету дағдылары. 2. Қатар жүретін патологиясы бар науқасты емдеуде ең тиімді және үнемді стратегияны таңдау мүмкіндігі. 3. Медициналық ұйым деңгейінде эндокриндік патологиясы бар науқастарға көмек көрсету бойынша тиімді құрылым құру дағдылары. 4. Біліктілігі төмен эндокринолог дәрігерлердің қызметіне ұйымдастырушылық-әдістемелік басшылық жасау дағдылары 5. Ересектердің эндокриндік ауруларын кешенді диагностикалау және емдеу жағдайларында мультидисциплинарлық топ құрамында эндокринолог дәрігерлерге және басқа да мамандықтардың дәрігерлеріне консультациялық көмек көрсету дағдылары 6. "Ересек эндокринологиясы"мамандығы бойынша Медициналық қызметтер шеңберінде зерттеу мен емдеудің арнайы әдістерін қолдануды талап ететін адамдарды қалалық, облыстық және Республикалық маңызы бар бейінді бөлімшелерге жіберудің даулы мәселелері бойынша шешім қабылдай білу.

Еңбек функциясы 2: «Эндокринология (ересектер, педиатриялық)» мамандығы бойынша жоғары технологиялық медициналық қызметтердің негіздерін көрсету және меңгеру көрсеткіштерін анықтау.		Білімдер: 1. Диагностика, емдеу, оңалту мәселелері бойынша басқа мамандар мен қызметтердің рөлі мен функциялары. 2. Медициналық практиканың технологиялары мен стандарттары. 3. Денсаулық сақтау мамандарымен және қызметтерімен тиімді қарым-қатынас принциптері. 4. Эндокринологиялық дәрігерлер қауымдастығында мойындалған заманауи рандомизацияланған клиникалық зерттеулердің негізгі нәтижелерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 1: Инсулинді сорғы терапиясы (IPT)	Машықтар: 1. Инсулиндік сорғы терапияға көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштерді анықтау мүмкіндігі 2. ЖТҚ үшін науқастарды таңдау мүмкіндігі 3. Инсулиннің тәуліктік дозасын, ЖТҚ-да базальды және болюсті инсулиннің дозасын анықтау мүмкіндігі 4. Гликемияның мақсатты деңгейін анықтау мүмкіндігі 5. Көмірсулар қатынасын және түзету коэффициентін есептеу дағдылары 6. Нан бірліктерін немесе тұтынылатын көмірсуларды есептеу дағдылары
		Білімдер: 1. Инсулиндік сорғы терапияның пайдасын, көрсеткіштерін білу. 2. Инсулин сорғысының жұмыс істеу принциптерін білу. 3. Инсулиндік сорғы туралы білім. 4. ЖТҚ үшін инсулиннің тәуліктік, базальды және болюсті дозаларын есептеу әдістерін білу. 5. СИТ кезінде гликемияның мақсатты деңгейлерін білу. 6. Көмірсу коэффициентін және түзету коэффициентін есептеу әдістерін білу. 7. Нан бірліктерін немесе көмірсулардың граммдарын есептеу әдістерін білу. 8. Инсулин сорғысының параметрлері мен функцияларын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Үздіксіз глюкоза мониторингі	Машықтар: 1. Үздіксіз глюкоза мониторингі көрсеткіштерін анықтау мүмкіндігі 2. LMWH артықшылықтарын анықтау мүмкіндігі 3. LMWH компоненттерінің функцияларын қолдану мүмкіндігі 4. ҰМГ көрсеткіштерінің есептерін құру мүмкіндігі 5. LMWH деректерін талдау дағдылары.
		Білімдер: 1. LMWH артықшылықтарын білу. 3. LMWH жүйесін орнату принциптерін білу. 4. ҰМГ нәтижелері туралы есепті қалыптастыру қағидаларын білу. 5. ЖМЖ нәтижелерін талдау негіздерін білу және ТМЖ деректерін ескере отырып емдеуді түзету.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 3: Эндокринологтар көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу		

Дағды 1: Эндокринологтар көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын сараптау	Машықтар: 1. Жұмыс уақытын оңтайландыру және тиімді жұмысты қамтамасыз ету мақсатында эндокринологтар (ересектер) арасында жоспарлар әзірлеуге қатысу және міндеттерді бөлу. 2. Эндокринолог дәрігерлердің (ересектер) келісілген және тиімді қызметті қамтамасыз ету және пациенттердің қажеттіліктерін қанағаттандыру мақсатында медициналық практиканы ұйымдастырумен байланысты басқа мамандармен бірлескен жұмысын үйлестіру. 3. Эндокринология саласындағы пациенттерді диагностикалау және емдеу процестерінің мониторингін ұйымдастыру және бағалау. 4. Қолданылатын емдеу әдістері мен құралдарының тиімділігін бағалауды жүргізу. 5. Медициналық стандарттар мен этикалық нормалар мен рәсімдердің сақталуын мониторингтеу шеңберінде медициналық көмектің асқыну жағдайларын немесе санасының жеткіліксіздігін анықтау және талдау. 6. Көрсетілетін медициналық көмектің сапасын бағалау және емдеу нәтижелері мен пациенттің нәтижелерін талдау. 7. Эндокринология саласындағы деректер мен тәжірибені талдау негізінде медициналық қызметтердің сапасын жақсарту. 8. Эпидемиологиялық жағдайды және эндокриндік аурулардың таралуын бақылау. Білімдер: 1. Бақылау нәтижелері мен ұсынымдарды талқылау үшін мамандармен және әріптестермен тиімді қарым-қатынас жасау дағдылары 2. Денсаулық сақтау ұйымы бөлімшелерінің құрылымы мен функциялары. 3. Бөлімшелердің қызметін ұйымдастыруды, жоспарлауды, бақылауды және үйлестіруді қоса алғанда, денсаулық сақтаудағы басқару принциптері, әдістері. 4. Ресурстарды, міндеттер мен мақсаттарды ескере отырып, құрылымдық бөлімшелердің қызметін жоспарлау. 5. Медициналық және әкімшілік персоналды басқару және ынталандыру әдістері, жанжалдарды шешу және проблемаларды шешу дағдылары. 6. Құрылымдық бөлімшелердің жұмысы шеңберінде пациенттердің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету қағидаттары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

	Дағды 2: Пациенттерге (ересектер) эндокринологиялық көмек көрсету кезіндегі асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын алу мәселелерінде тәлімгерлік және консультациялық қызметтер көрсету.	Машықтар: 1. Денсаулық сақтау ұйымында алғаш рет кәсіби қызметке кіріскен резидент дәрігерлердің, тағылымдамадан өтуші дәрігерлердің, дәрігерлердің тәлімгерлігін жүзеге асыру. 2. Күрделі клиникалық жағдайларда кәсіби тәжірибесі аз эндокринолог дәрігерлерге консультациялық көмек көрсету. 3. Басқа мамандықтағы дәрігерлерге Эндокринология мәселелері бойынша кеңес беру. 4. Клиникалық жағдайды бағалау, асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын алу бойынша өз тәжірибесі мен білімі негізінде сараптамалық пікірлер ұсыну. 5. Сараптамалық ұсыныстарды іске асырғаннан кейін кері байланыс беру, нәтижелерді талдауға көмек көрсету.
		Білімдер: 1. Белсенді оқыту, симуляциялық оқыту, заманауи білім беру технологияларын қолдану әдістері. 2. Медициналық қызметкерлермен, оның ішінде клиникалық жағдайлар мен проблемаларды талқылау шеңберінде тиімді қарым-қатынас жасау. 3. Оқытудың тиімділігін және түзетулердің қажеттілігін анықтау үшін білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Эндокринологтар (ересектер) көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу.	Дағды 1: Медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама.	Машықтар: 1. "Эндокринология (ересектер)" мамандығы шеңберінде көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау. 2. "Эндокринология (ересектер)" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсеткіштерін мониторингтеу дағдыларын меңгеру. 3. Ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне "Эндокринология (ересектер)" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсету және медициналық құжаттаманы жүргізу сапасы мәселелерінде консультациялық көмек көрсету. 4. Эндокринологтар (ересектер) көрсететін медициналық қызметтердің сапасы саласында туындайтын жүйелік проблемалар туралы ұйым басшылығына қауіп факторларын анықтау және уақтылы хабарлау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 28 қазандағы № ҚР ДСМ-164/2020 бұйрығы "Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 30 қазанда № 21561 болып тіркелді) 2. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістері, технологиясы, талдауы, бағалауы, мониторингі).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2:		

Эндокринолог дәрігерлердің (ересектер)қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу	Дағды 1: Жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу		Машықтар:
			1. Ғылыми жарияланымдарды талдау, олардың нәтижелерінің сапасы мен дұрыстығын бағалау 2. Өз тәжірибеңізге диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін үйреніңіз және енгізіңіз. 3. Клиникалық сынақтарға қатысу, клиникалық практикадағы жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалау.
			Білімдер:
			1. Ағымдағы тенденциялар мен инновациялар, жаңа мамандандырылған саладағы диагностика және емдеу әдістері. 2. Жаңа әдістер мен технологияларды енгізудің этикалық және құқықтық аспектілері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қарым-қатынас Эмпатия, эмоционалды интеллект Көшбасшылық Тәлімгерлік Ынтымақтастық және топтық жұмыс Жүйелік және аналитикалық ойлау Ұйымдастыру дағдылары Стрессті басқару Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Кәсіби этика Сапаға ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2023 жылғы 31 наурыздағы № 53 бұйрығы."Қазақстан Республикасында эндокринологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 31 наурызда № 32209 болып тіркелді)		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Резидент дәрігер эндокринолог	
	7	Дәрігер эндокринолог (ересек, балалар)	
	7	Дәрігер эндокринолог (балалар)	
14. Кәсіптің карточкасы «Эндокринолог дәрігер»:			
Топтың коды:	2212-1		
Қызмет атауының коды:	2212-1-001		
Кәсіптің атауы:	Эндокринолог дәрігер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (маман бейінді)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Дәрігер эндокринолог" біліктілігі. СБШ бойынша 7.2 кіші деңгейдегі бұл біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	СБШ бойынша 7.3 кіші деңгейдегі біліктілікті арттыру (соңғы 5 жылда кемінде 7 кредит (210 сағат) көлемінде)		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			

Қызметтің негізгі мақсаты:	Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттерге (ересектер, балалар) білікті, мамандандырылған медициналық көмекті және жоғары технологиялық медициналық қызметтерді ұйымдастыру және көрсету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Эндокринологтарға, кардиологтарға, реаниматологтарға, акушер-гинекологтарға, ЖПД дәрігерлеріне /отбасылық дәрігерлерге балалар мен ересектердегі эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты ауруларды диагностикалау және емдеу жағдайларында консультациялық қызметтер көрсету. 2. «Эндокринология (ересектер, педиатриялық)» мамандығы бойынша жоғары технологиялық медициналық қызметтердің негіздерін көрсету және меңгеру көрсеткіштерін анықтау. 3. Эндокринологтар көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Эндокринологтар (ересектер мен балалар) көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу. 2. Эндокринолог дәрігерлердің (ересектер мен балалар)қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу
Еңбек функциясы 1: Эндокринологтарға, кардиологтарға, реаниматологтарға, акушер-гинекологтарға, ЖПД дәрігерлеріне /отбасылық дәрігерлерге балалар мен ересектердегі эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты ауруларды диагностикалау және емдеу жағдайларында консультациялық қызметтер көрсету.	Дағды 1: Эндокринологтарға, кардиологтарға, реаниматологтарға, акушер-гинекологтарға, ЖПД дәрігерлеріне эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың белгілерімен ересектерді, балаларды және жүкті әйелдерді тексеру мен емдеуді ұйымдастыру бойынша, оның ішінде қашықтан режимде консультациялық көмек көрсету.	Машықтар:
		1. Жалпы медицинада, қарқынды терапия палатасында эндокринологтың консультациялық көмек көрсету дағдылары. 2. Қатар жүретін патологиясы бар науқасты емдеуде ең тиімді және үнемді стратегияны таңдау мүмкіндігі. 3. Медициналық ұйым деңгейінде эндокриндік патологиясы бар науқастарға көмек көрсету бойынша тиімді құрылым құру дағдылары. 4. Біліктілігі төмен эндокринолог дәрігерлердің қызметіне ұйымдастырушылық-әдістемелік басшылық жасау дағдылары 5. Балалар мен ересектердің эндокриндік ауруларын кешенді диагностикалау және емдеу жағдайларында мультидисциплинарлық топ құрамында эндокринолог дәрігерлерге және басқа да мамандықтардың дәрігерлеріне консультациялық көмек көрсету дағдылары 6. "Ересек, балалар эндокринологиясы"мамандығы бойынша Медициналық қызметтер шеңберінде зерттеу мен емдеудің арнайы әдістерін қолдануды талап ететін адамдарды қалалық, облыстық және Республикалық маңызы бар бейінді бөлімшелерге жіберудің даулы мәселелері бойынша шешім қабылдай білу.
		Білімдер:
		1. Диагностика, емдеу, оңалту мәселелері бойынша басқа мамандар мен қызметтердің рөлі мен функциялары. 2. Медициналық практиканың технологиялары мен стандарттары. 3. Денсаулық сақтау мамандарымен және қызметтерімен тиімді қарым-қатынас принциптері. 4. Эндокринологиялық дәрігерлер қауымдастығында мойындалған заманауи рандомизацияланған клиникалық зерттеулердің негізгі нәтижелерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 2: «Эндокринология (ересектер, педиатриялық)» мамандығы бойынша жоғары технологиялық		

медициналық қызметтердің негіздерін көрсету және меңгеру көрсеткіштерін анықтау.	Дағды 1: Инсулинді сорғы терапиясы (IPT)	Машықтар: 1. Инсулиндік сорғы терапияға көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштерді анықтау мүмкіндігі 2. ЖТҚ үшін науқастарды таңдау мүмкіндігі 3. Инсулиннің тәуліктік дозасын, ЖТҚ-да базальды және болюсті инсулиннің дозасын анықтау мүмкіндігі 4. Гликемияның мақсатты деңгейін анықтау мүмкіндігі 5. Көмірсулар қатынасын және түзету коэффициентін есептеу дағдылары 6. Нан бірліктерін немесе тұтынылатын көмірсуларды есептеу дағдылары Білімдер: 1. Инсулиндік сорғы терапияның пайдасын, көрсеткіштерін білу. 2. Инсулин сорғысының жұмыс істеу принциптерін білу. 3. Инсулиндік сорғы туралы білім. 4. ЖТҚ үшін инсулиннің тәуліктік, базальды және болюсті дозаларын есептеу әдістерін білу. 5. СИТ кезінде гликемияның мақсатты деңгейлерін білу. 6. Көмірсу коэффициентін және түзету коэффициентін есептеу әдістерін білу. 7. Нан бірліктерін немесе көмірсулардың граммдарын есептеу әдістерін білу. 8. Инсулин сорғысының параметрлері мен функцияларын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Үздіксіз глюкоза мониторингі	Машықтар: 1. Үздіксіз глюкоза мониторингі көрсеткіштерін анықтау мүмкіндігі 2. LMWH артықшылықтарын анықтау мүмкіндігі 3. LMWH компоненттерінің функцияларын қолдану мүмкіндігі 4. ҰМГ көрсеткіштерінің есептерін құру мүмкіндігі 5. LMWH деректерін талдау дағдылары. Білімдер: 1. LMWH артықшылықтарын білу. 3. LMWH жүйесін орнату принциптерін білу. 4. ҰМГ нәтижелері туралы есепті қалыптастыру қағидаларын білу. 5. ЖМЖ нәтижелерін талдау негіздерін білу және ТМЖ деректерін ескере отырып емдеуді түзету.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Еңбек функциясы 3: Эндокринологтар көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу	

Дағды 1: Эндокринологтар көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын сараптау	Машықтар: 1. Жұмыс уақытын оңтайландыру және тиімді жұмысты қамтамасыз ету мақсатында эндокринологтар (ересектер, балалар) арасында жоспарлар әзірлеуге қатысу және міндеттерді бөлу. 2. Эндокринолог дәрігерлердің (ересектер, балалар) келісілген және тиімді қызметті қамтамасыз ету және пациенттердің қажеттіліктерін қанағаттандыру мақсатында медициналық практиканы ұйымдастырумен байланысты басқа мамандармен бірлескен жұмысын үйлестіру. 3. Эндокринология саласындағы пациенттерді диагностикалау және емдеу процестерінің мониторингін ұйымдастыру және бағалау. 4. Қолданылатын емдеу әдістері мен құралдарының тиімділігін бағалауды жүргізу. 5. Медициналық стандарттар мен этикалық нормалар мен рәсімдердің сақталуын мониторингтеу шеңберінде медициналық көмектің асқыну жағдайларын немесе санасының жеткіліксіздігін анықтау және талдау. 6. Көрсетілетін медициналық көмектің сапасын бағалау және емдеу нәтижелері мен пациенттің нәтижелерін талдау. 7. Эндокринология саласындағы деректер мен тәжірибені талдау негізінде медициналық қызметтердің сапасын жақсарту. 8. Эпидемиологиялық жағдайды және эндокриндік аурулардың таралуын бақылау. Білімдер: 1. Бақылау нәтижелері мен ұсынымдарды талқылау үшін мамандармен және әріптестермен тиімді қарым-қатынас жасау дағдылары 2. Денсаулық сақтау ұйымы бөлімшелерінің құрылымы мен функциялары. 3. Бөлімшелердің қызметін ұйымдастыруды, жоспарлауды, бақылауды және үйлестіруді қоса алғанда, денсаулық сақтаудағы басқару принциптері, әдістері. 4. Ресурстарды, міндеттер мен мақсаттарды ескере отырып, құрылымдық бөлімшелердің қызметін жоспарлау. 5. Медициналық және әкімшілік персоналды басқару және ынталандыру әдістері, жанжалдарды шешу және проблемаларды шешу дағдылары. 6. Құрылымдық бөлімшелердің жұмысы шеңберінде пациенттердің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету қағидаттары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 2: Пациенттерге (ересектер, балалар) эндокринологиялық көмек көрсету кезіндегі асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын алу мәселелерінде тәлімгерлік және консультациялық қызметтер көрсету.	Машықтар: 1. Денсаулық сақтау ұйымында алғаш рет кәсіби қызметке кіріскен резидент дәрігерлердің, тағылымдамадан өтуші дәрігерлердің, дәрігерлердің тәлімгерлігін жүзеге асыру. 2. Күрделі клиникалық жағдайларда кәсіби тәжірибесі аз эндокринолог дәрігерлерге консультациялық көмек көрсету. 3. Басқа мамандықтағы дәрігерлерге Эндокринология мәселелері бойынша кеңес беру. 4. Клиникалық жағдайды бағалау, асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын алу бойынша өз тәжірибесі мен білімі негізінде сараптамалық пікірлер ұсыну. 5. Сараптамалық ұсыныстарды іске асырғаннан кейін кері байланыс беру, нәтижелерді талдауға көмек көрсету.

		Білімдер: 1. Белсенді оқыту, симуляциялық оқыту, заманауи білім беру технологияларын қолдану әдістері. 2. Медициналық қызметкерлермен, оның ішінде клиникалық жағдайлар мен проблемаларды талқылау шеңберінде тиімді қарым-қатынас жасау. 3. Оқытудың тиімділігін және түзетулердің қажеттілігін анықтау үшін білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Эндокринологтар (ересектер мен балалар) көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу.	Дағды 1: Медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама.	Машықтар: 1. "Эндокринология (ересектер, балалар)" мамандығы шеңберінде көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау. 2. "Эндокринология (ересектер, балалар)" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсеткіштерін мониторингтеу дағдыларын меңгеру. 3. Ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне "Эндокринология (ересектер, балалар)" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсету және медициналық құжаттаманы жүргізу сапасы мәселелерінде консультациялық көмек көрсету. 4. Эндокринологтар (ересектер мен балалар) көрсететін медициналық қызметтердің сапасы саласында туындайтын жүйелік проблемалар туралы ұйым басшылығына қауіп факторларын анықтау және уақтылы хабарлау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 28 қазандағы № ҚР ДСМ-164/2020 бұйрығы "Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 30 қазанда № 21561 болып тіркелді) 2. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістері, технологиясы, талдауы, бағалауы, мониторингі).
		Дағдыны тану мүмкіндігі:
		Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2: Эндокринолог дәрігерлердің (ересектер мен балалар) қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу	Дағды 1: Жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу	Машықтар: 1. Ғылыми жарияланымдарды талдау, олардың нәтижелерінің сапасы мен дұрыстығын бағалау 2. Өз тәжірибеңізге диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін үйреніңіз және енгізіңіз. 3. Клиникалық сынақтарға қатысу, клиникалық практикадағы жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалау.
		Білімдер: 1. Ағымдағы тенденциялар мен инновациялар, жаңа мамандандырылған саладағы диагностика және емдеу әдістері. 2. Жаңа әдістер мен технологияларды енгізудің этикалық және құқықтық аспектілері.
		Дағдыны тану мүмкіндігі:
		Дағдыларын тану ұсынылады

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қарым-қатынас Эмпатия, эмоционалды интеллект Көшбасшылық Тәлімгерлік Ынтымақтастық және топтық жұмыс Жүйелік және аналитикалық ойлау Ұйымдастыру дағдылары Стрессті басқару Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Кәсіби этика Сапаға ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2023 жылғы 31 наурыздағы № 53 бұйрығы."Қазақстан Республикасында эндокринологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 31 наурызда № 32209 болып тіркелді)		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Резидент дәрігер эндокринолог	
	7	Дәрігер эндокринолог (ересек)	
	7	Дәрігер эндокринолог (балалар)	
15. Кәсіптің карточкасы «Эндокринолог дәрігер (балалар)»:			
Топтың коды:	2212-1		
Қызмет атауының коды:	2212-1-003		
Кәсіптің атауы:	Эндокринолог дәрігер (балалар)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (маман бейінді)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Дәрігер эндокринолог (балалар)" біліктілігі. СБШ бойынша 7.2 кіші деңгейдегі бұл біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	СБШ бойынша 7.3 кіші деңгейдегі біліктілікті арттыру (соңғы 5 жылда кемінде 7 кредит (210 сағат) көлемінде)		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттерге (балалар) білікті, мамандандырылған медициналық көмекті және жоғары технологиялық медициналық қызметтерді ұйымдастыру және көрсету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Эндокринологтарға, кардиологтарға, реаниматологтарға, акушер-гинекологтарға, ЖПД дәрігерлеріне /отбасылық дәрігерлерге балалар эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты ауруларды диагностикалау және емдеу жағдайларында консультациялық қызметтер көрсету. 2. «Эндокринология (балалар, педиатриялық)» мамандығы бойынша жоғары технологиялық медициналық қызметтердің негіздерін көрсету және меңгеру көрсеткіштерін анықтау. 3. Эндокринологтар көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Эндокринологтар (балалар) көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу. 2. Эндокринолог дәрігерлердің (балалар) қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу
Еңбек функциясы 1: Эндокринологтарға, кардиологтарға, реаниматологтарға, акушер-гинекологтарға, ЖПД дәрігерлеріне /отбасылық дәрігерлерге балалар эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты ауруларды диагностикалау және емдеу жағдайларында консультациялық қызметтер көрсету.	Дағды 1: Эндокринологтарға, кардиологтарға, реаниматологтарға, акушер-гинекологтарға, ЖПД дәрігерлеріне эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулардың белгілерімен балаларды және жүкті әйелдерді тексеру мен емдеуді ұйымдастыру бойынша, оның ішінде қашықтан режимде консультациялық көмек көрсету.	Машықтар:
		1. Жалпы медицинада, қарқынды терапия палатасында эндокринологтың консультациялық көмек көрсету дағдылары. 2. Қатар жүретін патологиясы бар науқасты емдеуде ең тиімді және үнемді стратегияны таңдау мүмкіндігі. 3. Медициналық ұйым деңгейінде эндокриндік патологиясы бар науқастарға көмек көрсету бойынша тиімді құрылым құру дағдылары. 4. Біліктілігі төмен эндокринолог дәрігерлердің қызметіне ұйымдастырушылық-әдістемелік басшылық жасау дағдылары 5. Балалар эндокриндік ауруларын кешенді диагностикалау және емдеу жағдайларында мультидисциплинарлық топ құрамында эндокринолог дәрігерлерге және басқа да мамандықтардың дәрігерлеріне консультациялық көмек көрсету дағдылары 6. "Балалар эндокринологиясы" мамандығы бойынша Медициналық қызметтер шеңберінде зерттеу мен емдеудің арнайы әдістерін қолдануды талап ететін адамдарды қалалық, облыстық және Республикалық маңызы бар бейінді бөлімшелерге жіберудің даулы мәселелері бойынша шешім қабылдай білу.
		Білімдер:
		1. Диагностика, емдеу, оңалту мәселелері бойынша басқа мамандар мен қызметтердің рөлі мен функциялары. 2. Медициналық практиканың технологиялары мен стандарттары. 3. Денсаулық сақтау мамандарымен және қызметтерімен тиімді қарым-қатынас принциптері. 4. Эндокринологиялық дәрігерлер қауымдастығында мойындалған заманауи рандомизацияланған клиникалық зерттеулердің негізгі нәтижелерін білу.
Еңбек функциясы 2: «Эндокринология (балалар, педиатриялық)» мамандығы бойынша жоғары технологиялық медициналық қызметтердің негіздерін көрсету және меңгеру көрсеткіштерін анықтау.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 1: Инсулинді сорғы терапиясы (IPT)	Машықтар: 1. Инсулиндік сорғы терапияға көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштерді анықтау мүмкіндігі 2. ЖТҚ үшін науқастарды таңдау мүмкіндігі 3. Инсулиннің тәуліктік дозасын, ЖТҚ-да базальды және болюсті инсулиннің дозасын анықтау мүмкіндігі 4. Гликемияның мақсатты деңгейін анықтау мүмкіндігі 5. Көмірсулар қатынасын және түзету коэффициентін есептеу дағдылары 6. Нан бірліктерін немесе тұтынылатын көмірсуларды есептеу дағдылары

		Білімдер: 1. Инсулиндік сорғы терапияның пайдасын, көрсеткіштерін білу. 2. Инсулин сорғысының жұмыс істеу принциптерін білу. 3. Инсулиндік сорғы туралы білім. 4. ЖТҚ үшін инсулиннің тәуліктік, базальды және болюсті дозаларын есептеу әдістерін білу. 5. СИТ кезінде гликемияның мақсатты деңгейлерін білу. 6. Көмірсу коэффициентін және түзету коэффициентін есептеу әдістерін білу. 7. Нан бірліктерін немесе көмірсулардың граммдарын есептеу әдістерін білу. 8. Инсулин сорғысының параметрлері мен функцияларын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Үздіксіз глюкоза мониторингі	Машықтар: 1. Үздіксіз глюкоза мониторингі көрсеткіштерін анықтау мүмкіндігі 2. LMWH артықшылықтарын анықтау мүмкіндігі 3. LMWH компоненттерінің функцияларын қолдану мүмкіндігі 4. ҰМГ көрсеткіштерінің есептерін құру мүмкіндігі 5. LMWH деректерін талдау дағдылары. Білімдер: 1. LMWH артықшылықтарын білу. 3. LMWH жүйесін орнату принциптерін білу. 4. ҰМГ нәтижелері туралы есепті қалыптастыру қағидаларын білу. 5. ЖМЖ нәтижелерін талдау негіздерін білу және ТМЖ деректерін ескере отырып емдеуді түзету.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 3: Эндокринологтар көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргіз	Дағды 1: Эндокринологтар көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын сараптау	Машықтар: 1. Жұмыс уақытын оңтайландыру және тиімді жұмысты қамтамасыз ету мақсатында эндокринологтар (балалар) арасында жоспарлар әзірлеуге қатысу және міндеттерді бөлу. 2. Эндокринолог дәрігерлердің (балалар) келісілген және тиімді қызметті қамтамасыз ету және пациенттердің қажеттіліктерін қанағаттандыру мақсатында медициналық практиканы ұйымдастырумен байланысты басқа мамандармен бірлескен жұмысын үйлестіру. 3. Эндокринология саласындағы пациенттерді диагностикалау және емдеу процестерінің мониторингін ұйымдастыру және бағалау. 4. Қолданылатын емдеу әдістері мен құралдарының тиімділігін бағалауды жүргізу. 5. Медициналық стандарттар мен этикалық нормалар мен рәсімдердің сақталуын мониторингтеу шеңберінде медициналық көмектің асқыну жағдайларын немесе санасының жеткіліксіздігін анықтау және талдау. 6. Көрсетілетін медициналық көмектің сапасын бағалау және емдеу нәтижелері мен пациенттің нәтижелерін талдау. 7. Эндокринология саласындағы деректер мен тәжірибені талдау негізінде медициналық қызметтердің сапасын жақсарту. 8. Эпидемиологиялық жағдайды және эндокриндік аурулардың таралуын бақылау.

		Білімдер: 1. Бақылау нәтижелері мен ұсынымдарды талқылау үшін мамандармен және әріптестермен тиімді қарым-қатынас жасау дағдылары 2. Денсаулық сақтау ұйымы бөлімшелерінің құрылымы мен функциялары. 3. Бөлімшелердің қызметін ұйымдастыруды, жоспарлауды, бақылауды және үйлестіруді қоса алғанда, денсаулық сақтаудағы басқару принциптері, әдістері. 4. Ресурстарды, міндеттер мен мақсаттарды ескере отырып, құрылымдық бөлімшелердің қызметін жоспарлау. 5. Медициналық және әкімшілік персоналды басқару және ынталандыру әдістері, жанжалдарды шешу және проблемаларды шешу дағдылары. 6. Құрылымдық бөлімшелердің жұмысы шеңберінде пациенттердің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Пациенттерге (балалар) эндокринологиялық көмек көрсету кезіндегі асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын алу мәселелерінде тәлімгерлік және консультациялық қызметтер көрсету.	Машықтар: 1. Денсаулық сақтау ұйымында алғаш рет кәсіби қызметке кіріскен резидент дәрігерлердің, тағылымдамадан өтуші дәрігерлердің, дәрігерлердің тәлімгерлігін жүзеге асыру. 2. Күрделі клиникалық жағдайларда кәсіби тәжірибесі аз эндокринолог дәрігерлерге консультациялық көмек көрсету. 3. Басқа мамандықтағы дәрігерлерге Эндокринология мәселелері бойынша кеңес беру. 4. Клиникалық жағдайды бағалау, асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын алу бойынша өз тәжірибесі мен білімі негізінде сараптамалық пікірлер ұсыну. 5. Сараптамалық ұсыныстарды іске асырғаннан кейін кері байланыс беру, нәтижелерді талдауға көмек көрсету.
		Білімдер: 1. Белсенді оқыту, симуляциялық оқыту, заманауи білім беру технологияларын қолдану әдістері. 2. Медициналық қызметкерлермен, оның ішінде клиникалық жағдайлар мен проблемаларды талқылау шеңберінде тиімді қарым-қатынас жасау. 3. Оқытудың тиімділігін және түзетулердің қажеттілігін анықтау үшін білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Эндокринологтар (балалар) көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу.		

	Дағды 1: Медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама.	Машықтар: 1. "Эндокринология (балалар)" мамандығы шеңберінде көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау. 2. "Эндокринология (балалар)" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсеткіштерін мониторингтеу дағдыларын меңгеру. 3. Ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне "Эндокринология (балалар)" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсету және медициналық құжаттаманы жүргізу сапасы мәселелерінде консультациялық көмек көрсету. 4. Эндокринологтар (балалар) көрсететін медициналық қызметтердің сапасы саласында туындайтын жүйелік проблемалар туралы ұйым басшылығына қауіп факторларын анықтау және уақтылы хабарлау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 28 қазандағы № ҚР ДСМ-164/2020 бұйрығы "Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 30 қазанда № 21561 болып тіркелді) 2. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістері, технологиясы, талдауы, бағалауы, мониторингі).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2: Эндокринолог дәрігерлердің (балалар) қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу	Дағды 1: Жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу	Машықтар: 1. Ғылыми жарияланымдарды талдау, олардың нәтижелерінің сапасы мен дұрыстығын бағалау 2. Өз тәжірибеңізге диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін үйреніңіз және енгізіңіз. 3. Клиникалық сынақтарға қатысу, клиникалық практикадағы жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалау.
		Білімдер: 1. Ағымдағы тенденциялар мен инновациялар, жаңа мамандандырылған саладағы диагностика және емдеу әдістері. 2. Жаңа әдістер мен технологияларды енгізудің этикалық және құқықтық аспектілері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қарым-қатынас Эмпатия, эмоционалды интеллект Тәлімгерлік Ынтымақтастық және топтық жұмыс Жүйелік және аналитикалық ойлау Жүйелік және аналитикалық ойлау Ұйымдастыру дағдылары Стрессті басқару Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Кәсіби этика Сапаға ұмтылу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2023 жылғы 31 наурыздағы № 53 бұйрығы. "Қазақстан Республикасында эндокринологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 31 наурызда № 32209 болып тіркелді)	

СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Резидент дәрігер эндокринолог	
	7	Дәрігер эндокринолог (ересек, балалар)	
	7	Дәрігер эндокринолог (ересек)	
16. Кәсіптің карточкасы «Эндокринолог дәрігер»:			
Топтың коды:	2212-1		
Қызмет атауының коды:	2212-1-001		
Кәсіптің атауы:	Эндокринолог дәрігер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.4		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (маман бейінді)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Дәрігер эндокринолог" біліктілігі. СБШ бойынша 7.3 кіші деңгейдегі бұл біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	СБШ бойынша 7.4 кіші деңгейдегі біліктілікті арттыру (соңғы 5 жылда кемінде 7 кредит (210 сағат) көлемінде), оның ішінде медициналық қызметтер (көмек) сапасына тәуелсіз сараптама жүргізу мәселелері бойынша кемінде 4 кредит (120 сағат)		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттерге (ересектер, балалар) білікті, мамандандырылған медициналық көмекті және жоғары технологиялық медициналық қызметтерді ұйымдастыру және көрсету, эндокринология саласындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына ие болуы және сәйкес келуі тиіс іскерліктер, дағдылар мен білім бөлігінде медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жасау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Эндокриндік аурулары бар Ересектер мен балаларға жоғары технологиялық медициналық қызметтерді көрсету 2. "Эндокринология (ересектер, балалар)" мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. "Эндокринология (ересектер, балалар)" мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмектің және жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы проблемаларын шешуді әдістемелік қамтамасыз ету 2. Денсаулық сақтау саласындағы академиялық қызмет	
Еңбек функциясы 1: Эндокриндік аурулары бар Ересектер мен балаларға жоғары технологиялық медициналық қызметтерді көрсету			

Дағды 1: Инсулиндік сорғы терапиясы (РЕТЕ)	Машықтар: 1. ЖТҚ үшін пациенттерді таңдау мүмкіндігі. 2. Инсулин сорғысын бағдарламалау параметрлерін есептеу мүмкіндігі: 1) инсулиннің күнделікті сорғы дозасы; 2) күнделікті базальды мөлшерлеме; 3) сағаттық базальды мөлшерлеме; 4) стандартты базальды режим; 5) уақытша базальды режим; 6) базальды профильдер; 7) көмірсулардың қатынасы; 8) сезімталдық факторы; 9) гликемияның мақсатты мәндері; 10) инсулин белсенділігінің уақыты. 3. ХЕ есептеу мүмкіндігі, тағамдағы көмірсулардың граммы. 4. Инсулин сорғысын бағдарламалау дағдылары: 1) базальды режим; 2) уақытша базальды режим; 3) базальды профильдер; 4) көмірсулардың қатынасы; 5) сезімталдық факторы; 6) гликемияның мақсатты мәндері; 7) инсулин белсенділігінің уақыты; 8) болжас түрлері. 5. Пациенттерді СИТ қолдану бойынша оқыту дағдылары 6. Науқастарды нан бірліктерін, тағамдағы көмірсулардың граммдарын есептеуге үйрету дағдылары 7. РІТ есептерін қалыптастыру және түсіндіру дағдылары. 8. РІТ есептеріне негізделген РІТ сәйкесінше түзету мүмкіндігі.
	Білімдер: 1. Инсулин сорғысының параметрлерін есептеу үшін РІТ.ов пайдалану көрсеткіштерін, қарсы көрсетілімдерін, артықшылықтарын білу: 1) инсулиннің күнделікті сорғы дозасы; 2) күнделікті базальды мөлшерлеме; 3) сағаттық базальды мөлшерлеме; 4) стандартты базальды режим; 5) уақытша базальды режим; 6) базальды профильдер; 7) көмірсулардың қатынасы; 8) сезімталдық факторы; 9) гликемияның мақсатты мәндері; 10) инсулин белсенділігінің уақыты; 11) болжас түрлері. 2. РІТ есептері негізінде РІТ түзету принциптерін білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 2: Үздіксіз глюкоза мониторингі	Машықтар: 1. LMWH үшін науқастарды таңдау мүмкіндігі. 2. LMWH жүйесін орнату дағдылары. 3. Науқастарды LMWH қолдану бойынша оқыту мүмкіндігі. 4. NMG есептерін құру және түсіндіру дағдылары 5. LMWH есептері негізінде адекватты терапияны түзету мүмкіндігі

Еңбек функциясы 2: "Эндокринология (ересектер, балалар)" мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару		Білімдер: 1. LMWH түрлерін білу. 2. LMWH көрсеткіштерін, қарсы көрсетілімдерін және пайдасын білу. 3. ҰМГ жүйесінің жұмыс істеуінің негізгі принциптерін білу. 4. LMWH жүйесінің құрамдас бөліктерін білу. 5. ҰМГ қолдану ережелерін білу. 6. NMG есептерін интерпретациялау ережелерін білу. 7. LMWH есептері негізінде терапияны адекватты түзету ережелерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 1: Эндокринологтар(ересектер , балалар) көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын сараптау	Машықтар: 1. Эндокринологтар көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау дағдылары 2. «Эндокринология (ересектер, балалар)»мамандығы бойынша медициналық көмектің негізгі көрсеткіштерін бақылау дағдылары . 3. «Ересектер және балалар эндокринологиясы» мамандығы бойынша ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне медициналық көмектің сапасы және медициналық құжаттарды жүргізу мәселелері бойынша консультациялық көмек көрсету дағдылары. 4. Анықталған медициналық қателіктерге, олардың себеп-салдарлық байланыстарына, жағымсыз салдарларына және олардың алдын алу мүмкіндіктеріне талдау, ресімделген сипаттама жүргізу. 5. Тәуекел факторларын анықтау және эндокринологтар көрсететін медициналық қызметтердің сапасы саласында туындайтын жүйелі проблемалар туралы ұйым басшылығын жедел хабардар ету мүмкіндігі.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 28 қазандағы № ҚР ДСМ-164/2020 бұйрығы"Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидаларын бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 30 қазанда № 21561 болып тіркелді) 2. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістері, технологиясы, талдауы, бағалауы, мониторингі)
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін енгізу және сапасын арттыру жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және енгізу	Машықтар: 1. Пациенттерге (ересектер, балалар) медициналық көмектің сапасын қамтамасыз ету мақсатында бейінді бөлімшелердің әлеуетін арттыру дағдыларын дамыту. 2. Медициналық қызметтердің сапасы мәселелері бойынша бейінді бөлімшелердің медициналық персоналына әдіснамалық қолдау көрсету. 3. Өз тәжірибеңізге диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін үйреніңіз және енгізіңіз. 4. Клиникалық сынақтарға қатысу, клиникалық практикадағы жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалау. 5. Эндокринологияның медициналық практикасына жаңа технологиялардың табысты трансфертін қамтамасыз ету дағдыларын меңгеру.

		Білімдер:
		1. Статистикалық талдау мен болжаудың сандық әдістері. Медициналық көмектің тиімділігі мен сапасын бағалау көрсеткіштері мен критерийлері 2. Эндокринология саласындағы өзекті технологиялар мен зерттеулер. 3. Жаңа медициналық технологияларды трансферттеу процесі, оның ішінде олардың әлеуетін бағалау және тәжірибеге интеграциялау. 4. Ұйымдағы өзгерістерді басқару негіздері. 5. Жаңа әдістер мен технологияларды келісу және енгізу үшін медициналық персоналмен, әкімшілік персоналмен және басқа құрылымдармен өзара әрекеттесу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: "Эндокринология (ересектер, балалар)" мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмектің және жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы проблемаларын шешуді әдістемелік қамтамасыз ету	Дағды 1: Халыққа эндокринологиялық көмек көрсету кезінде стандарттарды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларын, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу.	Машықтар:
		1. Дәлелдемелерді жүйелі іздеу және ақпаратты сыни талдау негізінде Халыққа эндокринологиялық көмек көрсету саласындағы стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді, нұсқаулықтарды және әдістемелік әзірлемелерді әзірлеу. 2. Республика және халықаралық ынтымақтастық деңгейінде эндокринологиялық қызметті дамыту және жаңғырту жөніндегі нормативтік құқықтық актілерді, тұжырымдамаларды, жобалар мен бағдарламаларды әзірлеуге қатысу.
		Білімдер:
		1. Дәлелді медицинаға негізделген стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқаулықтарды әзірлеу бойынша нұсқаулар мен әдістемелік ұсыныстар. 2. Медициналық көмектің сапасын бағалау әдістері, оның ішінде аудит және диагностика мен емдеудің тиімділігін бағалау, этикалық стандарттар және пациенттердің құқықтары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Халыққа эндокринологиялық көмек көрсету кезінде стандарттарды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларын, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды сараптау.	Машықтар:
		1. Стандарттарға, клиникалық хаттамаларға, алгоритмдерге және нұсқауларға сараптама/рецензия жүргізу. 2. Стандарттарды, Хаттамаларды және нұсқауларды жақсарту бойынша ұсыныстарды тұжырымдау және оларға өзгерістер немесе толықтырулар ұсыну. 3. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы туралы сараптамалық қорытынды қалыптастыру. 4. Қызметкерлерді оқыту және олардың сәтті орындалуын бақылау арқылы клиникалық тәжірибеге өзгерістер енгізу процесін қолдау.
		Білімдер:
		1. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқауларды сараптау/рецензиялау ережелері мен әдістері. 2. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы бойынша сараптамалық қорытынды қалыптастыру қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2: Денсаулық сақтау		

саласындағы академиялық қызмет	Дағды 1: Оқытушылық қызметке қатысу	Машықтар:
		1. Медицина қызметкерлерінің біліктілігін арттыру. 2. Бейресми медициналық білім беру іс-шараларын (шеберлік сыныптары, семинарлар) өткізу. 3. Студенттер мен резиденттерді оқытуға қатысу. 4. Білім беру бағдарламаларын, медициналық білім беру материалдары мен стандарттарын әзірлеуге қатысу.
		Білімдер:
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	1. Білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бағалау принциптері. 2. Оқыту нәтижелерін тұжырымдау және оларды бағалау принциптері. 3. Мақсатты аудиторияның қажеттіліктері мен дайындық деңгейі.
		Дағдыларын тану ұсынылады
		Машықтар:
	Дағды 2: Зерттеу қызметіне қатысу	1. Алдын алу мен емдеудің жаңа әдістерін әзірлеу мақсатында эндокринология саласындағы зерттеулерді қолдау және жүргізу. 2. Эндокринология саласындағы ғылыми жобаларға жетекшілік ету. 3. Ғылыми комитеттердің жұмысына қатысу. 4. Медициналық әдебиеттерге, зерттеулер мен бағдарламаларға сараптамалық бағалаулар мен шолулар жүргізу. 5. Ғылыми мақалалар мен баяндамалар жариялау.
		Білімдер:
		1. Зерттеу субъектісі ретінде адамның қатысуымен зерттеулерді жоспарлау мен жүргізудің, сондай-ақ зерттеу нәтижелерін құжаттау мен ұсынудың этикалық және ғылыми стандарты. 2. Ғылыми жобалардың бюджеттерін қаржыландыру және басқару. 3. Күрделі деректерді статистикалық талдау және түсіндіру әдістерін сараптамалық білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 3: Денсаулық пен денсаулық сақтауды насихаттау	Машықтар:
		1. Мамандық бейіні бойынша Медициналық білімді тарату және халыққа білім беру үшін бұқаралық ақпарат құралдарында қоғамдық баяндамалар (сұхбаттар, Жарияланымдар). 2. Мамандық бейіні бойынша өңірлік немесе ұлттық деңгейде денсаулық сақтау мәселелері жөніндегі комиссиялар мен жұмыс топтарына қатысу. 3. Пациенттердің денсаулығын жақсартуға және қоғамды мамандық бейіні бойынша оқытуға бағытталған қоғамдық бағдарламалық бастамаларға қатысу. 4. Эндокринологиялық аурулардың алдын алу және бақылау саласындағы бірлескен күш-жігер үшін қоғамдық ұйымдармен, Дәрігерлермен, ғалымдармен, мектептермен және басқа институттармен өзара әрекеттесу.
		Білімдер:
		1. Денсаулықты ілгерілету принциптері. 2. Қоғамдық денсаулық сақтау негіздері және осы саладағы дәрігерлердің рөлі; 3. Денсаулықтың Әлеуметтік және экологиялық детерминанттары.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қарым-қатынас Эмпатия, эмоционалды интеллект Тәлімгерлік Адаптивті көшбасшылық және топтық жұмыс Сыни тұрғыдан ойлау Кәсіби және әлеуметтік жауапкершілік Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Стрессті басқару Оқытушылық және зерттеу дағдыларын дамытуға ұмтылу Кәсіби дамуға ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2023 жылғы 31 наурыздағы № 53 бұйрығы."Қазақстан Республикасында эндокринологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 31 наурызда № 32209 болып тіркелді)		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Резидент дәрігер эндокринолог	
	7	Дәрігер эндокринолог (ересек)	
	7	Дәрігер эндокринолог (балалар)	
17. Кәсіптің карточкасы «Эндокринолог дәрігер (балалар)»:			
Топтың коды:	2212-1		
Қызмет атауының коды:	2212-1-003		
Кәсіптің атауы:	Эндокринолог дәрігер (балалар)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.4		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (маман бейінді)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Дәрігер эндокринолог (балалар)" біліктілігі. СБШ бойынша 7.3 кіші деңгейдегі бұл біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	СБШ бойынша 7.4 кіші деңгейдегі біліктілікті арттыру (соңғы 5 жылда кемінде 7 кредит (210 сағат) көлемінде), оның ішінде медициналық қызметтер (көмек) сапасына тәуелсіз сараптама жүргізу мәселелері бойынша кемінде 4 кредит (120 сағат)		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттерге (балалар) білікті, мамандандырылған медициналық көмекті және жоғары технологиялық медициналық қызметтерді ұйымдастыру және көрсету, эндокринология саласындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына ие болуы және сәйкес келуі тиіс іскерліктер, дағдылар мен білім бөлігінде медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жасау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Эндокриндік аурулары бар балаларға жоғары технологиялық медициналық қызметтерді көрсету 2. "Эндокринология (балалар)" мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару	

	Қосымша еңбек функциялары:	1. "Эндокринология (Балалар)" мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмектің және жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы проблемаларын шешуді әдістемелік қамтамасыз ету 2. Денсаулық сақтау саласындағы академиялық қызмет
Еңбек функциясы 1: Эндокриндік аурулары бар балаларға жоғары технологиялық медициналық қызметтерді көрсету	Дағды 1: Инсулиндік сорғы терапиясы (PETE)	Машықтар: 1. ЖТҚ үшін пациенттерді таңдау мүмкіндігі. 2. Инсулин сорғысын бағдарламалау параметрлерін есептеу мүмкіндігі: 1) инсулиннің күнделікті сорғы дозасы; 2) күнделікті базальды мөлшерлеме; 3) сағаттық базальды мөлшерлеме; 4) стандартты базальды режим; 5) уақытша базальды режим; 6) базальды профильдер; 7) көмірсулардың қатынасы; 8) сезімталдық факторы; 9) гликемияның мақсатты мәндері; 10) инсулин белсенділігінің уақыты. 3. ХЕ есептеу мүмкіндігі, тағамдағы көмірсулардың граммы. 4. Инсулин сорғысын бағдарламалау дағдылары: 1) базальды режим; 2) уақытша базальды режим; 3) базальды профильдер; 4) көмірсулардың қатынасы; 5) сезімталдық факторы; 6) гликемияның мақсатты мәндері; 7) инсулин белсенділігінің уақыты; 8) болжас түрлері. 5. Пациенттерді СИТ қолдану бойынша оқыту дағдылары 6. Науқастарды нан бірліктерін, тағамдағы көмірсулардың граммдарын есептеуге үйрету дағдылары 7. РІТ есептерін қалыптастыру және түсіндіру дағдылары. 8. РІТ есептеріне негізделген РІТ сәйкесінше түзету мүмкіндігі.
		Білімдер: 1. Инсулин сорғысының параметрлерін есептеу үшін РІТ.ов пайдалану көрсеткіштерін, қарсы көрсетілімдерін, артықшылықтарын білу: 1) инсулиннің күнделікті сорғы дозасы; 2) күнделікті базальды мөлшерлеме; 3) сағаттық базальды мөлшерлеме; 4) стандартты базальды режим; 5) уақытша базальды режим; 6) базальды профильдер; 7) көмірсулардың қатынасы; 8) сезімталдық факторы; 9) гликемияның мақсатты мәндері; 10) инсулин белсенділігінің уақыты; 11) болжас түрлері. 2. РІТ есептері негізінде РІТ түзету принциптерін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

	Дағды 2: Үздіксіз глюкоза мониторингі		Машықтар:
			1. LMWH үшін науқастарды таңдау мүмкіндігі. 2. LMWH жүйесін орнату дағдылары. 3. Науқастарды LMWH қолдану бойынша оқыту мүмкіндігі. 4. NMG есептерін құру және түсіндіру дағдылары 5. LMWH есептері негізінде адекватты терапияны түзету мүмкіндігі
			Білімдер:
			1. LMWH түрлерін білу. 2. LMWH көрсеткіштерін, қарсы көрсетілімдерін және пайдасын білу. 3. ҰМГ жүйесінің жұмыс істеуінің негізгі принциптерін білу. 4. LMWH жүйесінің құрамдас бөліктерін білу. 5. ҰМГ қолдану ережелерін білу. 6. NMG есептерін интерпретациялау ережелерін білу. 7. LMWH есептері негізінде терапияны адекватты түзету ережелерін білу.
Еңбек функциясы 2: "Эндокринология (балалар)" мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару	Дағдыны тану мүмкіндігі:		Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 1: Эндокринологтар(балалар) көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын сараптау	Машықтар:	
			1. Эндокринологтар көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау дағдылары 2. «Эндокринология (балалар)» мамандығы бойынша медициналық көмектің негізгі көрсеткіштерін бақылау дағдылары . 3. «Балалар эндокринологиясы» мамандығы бойынша ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне медициналық көмектің сапасы және медициналық құжаттарды жүргізу мәселелері бойынша консультациялық көмек көрсету дағдылары. 4. Анықталған медициналық қателіктерге, олардың себеп-салдарлық байланыстарына, жағымсыз салдарларына және олардың алдын алу мүмкіндіктеріне талдау, ресімделген сипаттама жүргізу. 5. Тәуекел факторларын анықтау және эндокринологтар көрсететін медициналық қызметтердің сапасы саласында туындайтын жүйелі проблемалар туралы ұйым басшылығын жедел хабардар ету мүмкіндігі.
			Білімдер:
			1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 28 қазандағы № ҚР ДСМ-164/2020 бұйрығы"Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидаларын бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 30 қазанда № 21561 болып тіркелді) 2. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістері, технологиясы, талдауы, бағалауы, мониторингі)
	Дағдыны тану мүмкіндігі:		Дағдыларын тану ұсынылады

	Дағды 2: Диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін енгізу және сапасын арттыру жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және енгізу	Машықтар: 1. Пациенттерге (балалар) медициналық көмектің сапасын қамтамасыз ету мақсатында бейінді бөлімшелердің әлеуетін арттыру дағдыларын дамыту. 2. Медициналық қызметтердің сапасы мәселелері бойынша бейінді бөлімшелердің медициналық персоналына әдіснамалық қолдау көрсету. 3. Өз тәжірибеңізге диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін үйреніңіз және енгізіңіз. 4. Клиникалық сынақтарға қатысу, клиникалық практикадағы жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалау. 5. Эндокринологияның медициналық практикасына жаңа технологиялардың табысты трансфертін қамтамасыз ету дағдыларын меңгеру.
		Білімдер: 1. Статистикалық талдау мен болжаудың сандық әдістері. Медициналық көмектің тиімділігі мен сапасын бағалау көрсеткіштері мен критерийлері 2. Эндокринология саласындағы өзекті технологиялар мен зерттеулер. 3. Жаңа медициналық технологияларды трансферттеу процесі, оның ішінде олардың әлеуетін бағалау және тәжірибеге интеграциялау. 4. Ұйымдағы өзгерістерді басқару негіздері. 5. Жаңа әдістер мен технологияларды келісу және енгізу үшін медициналық персоналмен, әкімшілік персоналмен және басқа құрылымдармен өзара әрекеттесу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Қосымша еңбек функциясы 1: "Эндокринология (Балалар)" мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмектің және жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы проблемаларын шешуді әдістемелік қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Дәлелдемелерді жүйелі іздеу және ақпаратты сыни талдау негізінде Халыққа эндокринологиялық көмек көрсету саласындағы стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді, нұсқаулықтарды және әдістемелік әзірлемелерді әзірлеу. 2. Республика және халықаралық ынтымақтастық деңгейінде эндокринологиялық қызметті дамыту және жаңғырту жөніндегі нормативтік құқықтық актілерді, тұжырымдамаларды, жобалар мен бағдарламаларды әзірлеуге қатысу.
		Білімдер: 1. Дәлелді медицинаға негізделген стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқаулықтарды әзірлеу бойынша нұсқаулар мен әдістемелік ұсыныстар. 2. Медициналық көмектің сапасын бағалау әдістері, оның ішінде аудит және диагностика мен емдеудің тиімділігін бағалау, этикалық стандарттар және пациенттердің құқықтары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

	Дағды 2: Халыққа эндокринологиялық көмек көрсету кезінде стандарттарды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларын, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды сараптау.	Машықтар: 1. Стандарттарға, клиникалық хаттамаларға, алгоритмдерге және нұсқауларға сараптама/рецензия жүргізу. 2. Стандарттарды, Хаттамаларды және нұсқауларды жақсарту бойынша ұсыныстарды тұжырымдау және оларға өзгерістер немесе толықтырулар ұсыну. 3. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы туралы сараптамалық қорытынды қалыптастыру. 4. Қызметкерлерді оқыту және олардың сәтті орындалуын бақылау арқылы клиникалық тәжірибеге өзгерістер енгізу процесін қолдау.
		Білімдер:
		1. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқауларды сараптау/рецензиялау ережелері мен әдістері. 2. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы бойынша сараптамалық қорытынды қалыптастыру қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2: Денсаулық сақтау саласындағы академиялық қызмет	Дағды 1: Оқытушылық қызметке қатысу	Машықтар: 1. Медицина қызметкерлерінің біліктілігін арттыру. 2. Бейресми медициналық білім беру іс-шараларын (шеберлік сыныптары, семинарлар) өткізу. 3. Студенттер мен резиденттерді оқытуға қатысу. 4. Білім беру бағдарламаларын, медициналық білім беру материалдары мен стандарттарын әзірлеуге қатысу.
		Білімдер:
		1. Білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бағалау принциптері. 2. Оқыту нәтижелерін тұжырымдау және оларды бағалау принциптері. 3. Мақсатты аудиторияның қажеттіліктері мен дайындық деңгейі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Зерттеу қызметіне қатысу	Машықтар: 1. Алдын алу мен емдеудің жаңа әдістерін әзірлеу мақсатында эндокринология саласындағы зерттеулерді қолдау және жүргізу. 2. Эндокринология саласындағы ғылыми жобаларға жетекшілік ету. 3. Ғылыми комитеттердің жұмысына қатысу. 4. Медициналық әдебиеттерге, зерттеулер мен бағдарламаларға сараптамалық бағалаулар мен шолулар жүргізу. 5. Ғылыми мақалалар мен баяндамалар жариялау.
		Білімдер:
		1. Зерттеу субъектісі ретінде адамның қатысуымен зерттеулерді жоспарлау мен жүргізудің, сондай-ақ зерттеу нәтижелерін құжаттау мен ұсынудың этикалық және ғылыми стандарты. 2. Ғылыми жобалардың бюджеттерін қаржыландыру және басқару. 3. Күрделі деректерді статистикалық талдау және түсіндіру әдістерін сараптамалық білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

	Дағды 3: Денсаулық пен денсаулық сақтауды насихаттау	Машықтар:	
		1. Мамандық бейіні бойынша Медициналық білімді тарату және халыққа білім беру үшін бұқаралық ақпарат құралдарында қоғамдық баяндамалар (сұхбаттар, Жарияланымдар). 2. Мамандық бейіні бойынша өңірлік немесе ұлттық деңгейде денсаулық сақтау мәселелері жөніндегі комиссиялар мен жұмыс топтарына қатысу. 3. Пациенттердің денсаулығын жақсартуға және қоғамды мамандық бейіні бойынша оқытуға бағытталған қоғамдық бағдарламалық бастамаларға қатысу. 4. Эндокринологиялық аурулардың алдын алу және бақылау саласындағы бірлескен күш-жігер үшін қоғамдық ұйымдармен, Дәрігерлермен, ғалымдармен, мектептермен және басқа институттармен өзара әрекеттесу.	
		Білімдер:	
		1. Денсаулықты ілгерілету принциптері. 2. Қоғамдық денсаулық сақтау негіздері және осы саладағы дәрігерлердің рөлі; 3. Денсаулықтың Әлеуметтік және экологиялық детерминанттары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қарым-қатынас Эмпатия, эмоционалды интеллект Тәлімгерлік Адаптивті көшбасшылық және топтық жұмыс Сыни тұрғыдан ойлау Кәсіби және әлеуметтік жауапкершілік Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Стрессті басқару Оқытушылық және зерттеу дағдыларын дамытуға ұмтылу Кәсіби дамуға ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2023 жылғы 31 наурыздағы № 53 бұйрығы."Қазақстан Республикасында эндокринологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 31 наурызда № 32209 болып тіркелді)		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7.1	Резидент дәрігер эндокринолог	
	7	Дәрігер эндокринолог (ересек, балалар)	
	7	Дәрігер эндокринолог (ересек)	
18. Кәсіптің карточкасы «Эндокринолог дәрігер (ересектер)»:			
Топтың коды:	2212-1		
Қызмет атауының коды:	2212-1-002		
Кәсіптің атауы:	Эндокринолог дәрігер (ересектер)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.4		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (маман бейінді)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Дәрігер эндокринолог (ересектер)" біліктілігі. СБШ бойынша 7.3 кіші деңгейдегі бұл біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	СБШ бойынша 7.4 кіші деңгейдегі біліктілікті арттыру (соңғы 5 жылда кемінде 7 кредит (210 сағат) көлемінде), оның ішінде медициналық қызметтер (көмек) сапасына тәуелсіз сараптама жүргізу мәселелері бойынша кемінде 4 кредит (120 сағат)	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Эндокриндік органдардың патологиясымен және функциясының бұзылуымен байланысты аурулары бар пациенттерге (ересектер) білікті, мамандандырылған медициналық көмекті және жоғары технологиялық медициналық қызметтерді ұйымдастыру және көрсету, эндокринология саласындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына ие болуы және сәйкес келуі тиіс іскерліктер, дағдылар мен білім бөлігінде медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жасау.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ересектерге эндокриндік аурулары бар жоғары технологиялық медициналық қызметтерді көрсету 2. "Эндокринология (ересектер)" мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару
	Қосымша еңбек функциялары:	1. "Эндокринология (ересектер)" мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмектің және жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы проблемаларын шешуді әдістемелік қамтамасыз ету 2. Денсаулық сақтау саласындағы академиялық қызмет
Еңбек функциясы 1: Ересектерге эндокриндік аурулары бар жоғары технологиялық медициналық қызметтерді көрсету	Дағды 1: Инсулиндік сорғы терапиясы (РЕТЕ)	Машықтар:
		1. ЖТҚ үшін пациенттерді таңдау мүмкіндігі. 2. Инсулин сорғысын бағдарламалау параметрлерін есептеу мүмкіндігі: 1) инсулиннің күнделікті сорғы дозасы; 2) күнделікті базальды мөлшерлеме; 3) сағаттық базальды мөлшерлеме; 4) стандартты базальды режим; 5) уақытша базальды режим; 6) базальды профильдер; 7) көмірсулардың қатынасы; 8) сезімталдық факторы; 9) гликемияның мақсатты мәндері; 10) инсулин белсенділігінің уақыты. 3. ХЕ есептеу мүмкіндігі, тағамдағы көмірсулардың граммы. 4. Инсулин сорғысын бағдарламалау дағдылары: 1) базальды режим; 2) уақытша базальды режим; 3) базальды профильдер; 4) көмірсулардың қатынасы; 5) сезімталдық факторы; 6) гликемияның мақсатты мәндері; 7) инсулин белсенділігінің уақыты; 8) болжос түрлері. 5. Пациенттерді СИТ қолдану бойынша оқыту дағдылары 6. Науқастарды нан бірліктерін, тағамдағы көмірсулардың граммдарын есептеуге үйрету дағдылары 7. РІТ есептерін қалыптастыру және түсіндіру дағдылары. 8. РІТ есептеріне негізделген РІТ сәйкесінше түзету мүмкіндігі.

		Білімдер: 1. Инсулин сорғысының параметрлерін есептеу үшін P1T.ov пайдалану көрсеткіштерін, қарсы көрсетілімдерін, артықшылықтарын білу: 1) инсулиннің күнделікті сорғы дозасы; 2) күнделікті базальды мөлшерлеме; 3) сағаттық базальды мөлшерлеме; 4) стандартты базальды режим; 5) уақытша базальды режим; 6) базальды профильдер; 7) көмірсулардың қатынасы; 8) сезімталдық факторы; 9) гликемияның мақсатты мәндері; 10) инсулин белсенділігінің уақыты; 11) болюс түрлері. 2. P1T есептері негізінде P1T түзету принциптерін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Үздіксіз глюкоза мониторингі	Машықтар: 1. LMWH үшін науқастарды таңдау мүмкіндігі. 2. LMWH жүйесін орнату дағдылары. 3. Науқастарды LMWH қолдану бойынша оқыту мүмкіндігі. 4. NMG есептерін құру және түсіндіру дағдылары 5. LMWH есептері негізінде адекватты терапияны түзету мүмкіндігі Білімдер: 1. LMWH түрлерін білу. 2. LMWH көрсеткіштерін, қарсы көрсетілімдерін және пайдасын білу. 3. ҰМГ жүйесінің жұмыс істеуінің негізгі принциптерін білу. 4. LMWH жүйесінің құрамдас бөліктерін білу. 5. ҰМГ қолдану ережелерін білу. 6. NMG есептерін интерпретациялау ережелерін білу. 7. LMWH есептері негізінде терапияны адекватты түзету ережелерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 2: "Эндокринология (ересектер)" мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару	Дағды 1: Эндокринологтар(ересектер) көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын сараптау	Машықтар: 1. Эндокринологтар көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау дағдылары 2. «Эндокринология (ересектер)»мамандығы бойынша медициналық көмектің негізгі көрсеткіштерін бақылау дағдылары . 3. «Ересектер эндокринологиясы» мамандығы бойынша ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне медициналық көмектің сапасы және медициналық құжаттарды жүргізу мәселелері бойынша консультациялық көмек көрсету дағдылары. 4. Анықталған медициналық қателіктерге, олардың себеп-салдарлық байланыстарына, жағымсыз салдарларына және олардың алдын алу мүмкіндіктеріне талдау, ресімделген сипаттама жүргізу. 5. Тәуекел факторларын анықтау және эндокринологтар көрсететін медициналық қызметтердің сапасы саласында туындайтын жүйелі проблемалар туралы ұйым басшылығын жедел хабардар ету мүмкіндігі.

		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 28 қазандағы № ҚР ДСМ-164/2020 бұйрығы "Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 30 қазанда № 21561 болып тіркелді) 2. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістері, технологиясы, талдауы, бағалауы, мониторингі)
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін енгізу және сапасын арттыру жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және енгізу	Машықтар: 1. Пациенттерге (ересектер) медициналық көмектің сапасын қамтамасыз ету мақсатында бейінді бөлімшелердің әлеуетін арттыру дағдыларын дамыту. 2. Медициналық қызметтердің сапасы мәселелері бойынша бейінді бөлімшелердің медициналық персоналына әдіснамалық қолдау көрсету. 3. Өз тәжірибеңізге диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін үйреніңіз және енгізіңіз. 4. Клиникалық сынақтарға қатысу, клиникалық практикадағы жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалау. 5. Эндокринологияның медициналық практикасына жаңа технологиялардың табысты трансфертін қамтамасыз ету дағдыларын меңгеру. Білімдер: 1. Статистикалық талдау мен болжаудың сандық әдістері. Медициналық көмектің тиімділігі мен сапасын бағалау көрсеткіштері мен критерийлері 2. Эндокринология саласындағы өзекті технологиялар мен зерттеулер. 3. Жаңа медициналық технологияларды трансферттеу процесі, оның ішінде олардың әлеуетін бағалау және тәжірибеге интеграциялау. 4. Ұйымдағы өзгерістерді басқару негіздері. 5. Жаңа әдістер мен технологияларды келісу және енгізу үшін медициналық персоналмен, әкімшілік персоналмен және басқа құрылымдармен өзара әрекеттесу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: "Эндокринология (ересектер)" мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмектің және жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы проблемаларын шешуді әдістемелік қамтамасыз ету	Дағды 1: Халыққа эндокринологиялық көмек көрсету кезінде стандарттарды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларын, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу.	Машықтар: 1. Дәлелдемелерді жүйелі іздеу және ақпаратты сыни талдау негізінде Халыққа эндокринологиялық көмек көрсету саласындағы стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді, нұсқаулықтарды және әдістемелік әзірлемелерді әзірлеу. 2. Республика және халықаралық ынтымақтастық деңгейінде эндокринологиялық қызметті дамыту және жаңғырту жөніндегі нормативтік құқықтық актілерді, тұжырымдамаларды, жобалар мен бағдарламаларды әзірлеуге қатысу.

		Білімдер:
		1. Дәлелді медицинаға негізделген стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқаулықтарды әзірлеу бойынша нұсқаулар мен әдістемелік ұсыныстар. 2. Медициналық көмектің сапасын бағалау әдістері, оның ішінде аудит және диагностика мен емдеудің тиімділігін бағалау, этикалық стандарттар және пациенттердің құқықтары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Халыққа эндокринологиялық көмек көрсету кезінде стандарттарды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларын, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды сараптау.	Машықтар:
		1. Стандарттарға, клиникалық хаттамаларға, алгоритмдерге және нұсқауларға сараптама/рецензия жүргізу. 2. Стандарттарды, Хаттамаларды және нұсқауларды жақсарту бойынша ұсыныстарды тұжырымдау және оларға өзгерістер немесе толықтырулар ұсыну. 3. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы туралы сараптамалық қорытынды қалыптастыру. 4. Қызметкерлерді оқыту және олардың сәтті орындалуын бақылау арқылы клиникалық тәжірибеге өзгерістер енгізу процесін қолдау.
		Білімдер:
		1. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқауларды сараптау/рецензиялау ережелері мен әдістері. 2. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы бойынша сараптамалық қорытынды қалыптастыру қағидалары.
Қосымша еңбек функциясы 2: Денсаулық сақтау саласындағы академиялық қызмет	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 1: Оқытушылық қызметке қатысу	Машықтар:
		1. Медицина қызметкерлерінің біліктілігін арттыру. 2. Бейресми медициналық білім беру іс-шараларын (шеберлік сыныптары, семинарлар) өткізу. 3. Студенттер мен резиденттерді оқытуға қатысу. 4. Білім беру бағдарламаларын, медициналық білім беру материалдары мен стандарттарын әзірлеуге қатысу.
		Білімдер:
		1. Білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бағалау принциптері. 2. Оқыту нәтижелерін тұжырымдау және оларды бағалау принциптері. 3. Мақсатты аудиторияның қажеттіліктері мен дайындық деңгейі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Зерттеу қызметіне қатысу	Машықтар:
		1. Алдын алу мен емдеудің жаңа әдістерін әзірлеу мақсатында эндокринология саласындағы зерттеулерді қолдау және жүргізу. 2. Эндокринология саласындағы ғылыми жобаларға жетекшілік ету. 3. Ғылыми комитеттердің жұмысына қатысу. 4. Медициналық әдебиеттерге, зерттеулер мен бағдарламаларға сараптамалық бағалаулар мен шолулар жүргізу. 5. Ғылыми мақалалар мен баяндамалар жариялау.

		Білімдер: 1. Зерттеу субъектісі ретінде адамның қатысуымен зерттеулерді жоспарлау мен жүргізудің, сондай-ақ зерттеу нәтижелерін құжаттау мен ұсынудың этикалық және ғылыми стандарты. 2. Ғылыми жобалардың бюджеттерін қаржыландыру және басқару. 3. Күрделі деректерді статистикалық талдау және түсіндіру әдістерін сараптамалық білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 3: Денсаулық пен денсаулық сақтауды насихаттау	Машықтар: 1. Мамандық бейіні бойынша Медициналық білімді тарату және халыққа білім беру үшін бұқаралық ақпарат құралдарында қоғамдық баяндамалар (сұхбаттар, Жарияланымдар). 2. Мамандық бейіні бойынша өңірлік немесе ұлттық деңгейде денсаулық сақтау мәселелері жөніндегі комиссиялар мен жұмыс топтарына қатысу. 3. Пациенттердің денсаулығын жақсартуға және қоғамды мамандық бейіні бойынша оқытуға бағытталған қоғамдық бағдарламалық бастамаларға қатысу. 4. Эндокринологиялық аурулардың алдын алу және бақылау саласындағы бірлескен күш-жігер үшін қоғамдық ұйымдармен, Дәрігерлермен, ғалымдармен, мектептермен және басқа институттармен өзара әрекеттесу. Білімдер: 1. Денсаулықты ілгерілету принциптері. 2. Қоғамдық денсаулық сақтау негіздері және осы саладағы дәрігерлердің рөлі; 3. Денсаулықтың Әлеуметтік және экологиялық детерминанттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қарым-қатынас Эмпатия, эмоционалды интеллект Тәлімгерлік Адаптивті көшбасшылық және топтық жұмыс Сыни тұрғыдан ойлау Кәсіби және әлеуметтік жауапкершілік Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Стрессті басқару Оқытушылық және зерттеу дағдыларын дамытуға ұмтылу Кәсіби дамуға ұмтылу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2023 жылғы 31 наурыздағы № 53 бұйрығы. "Қазақстан Республикасында эндокринологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 31 наурызда № 32209 болып тіркелді)	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7.1	Резидент дәрігер эндокринолог
	7	Дәрігер эндокринолог (ересек, балалар)
	7	Дәрігер эндокринолог (балалар)

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

19. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі

Орындаушы:

Халыкова М.Б., +7 (777) 999 94 17, m.khalykova@dsm.gov.kz

20. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Қазақстан Республикасы Жоғары білім және ғылым министрлігі "Денсаулық сақтау" даярлау бағытының оқу-әдістемелік бірлестігі

Жоба жетекшісі:

Сыдыкова С.И.

E-mail: s.sydykova@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (777) 681 29 25

21. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: №1 , 27.11.2023 ж.

22. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 14.11.2023 ж.

23. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 27.12.2023 ж.

24. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: версия 1, 2023 ж.

25. Болжалды қайта қарау күні: 30.11.2026 ж.